

**HUS
BILEN****RESA****England**
en glad överraskning

Poster att hänga upp

Alla färjelinjer
från Sverige

Citycamping

Amsterdam

Frankrikes vilda västern

Camargue

del 2

Blå vägen
från Östersjön
genom Finland**Limes
Germanicus**
en mindre känd mur
i Tyskland

Nu med Bulletinen!

**Släktforskning
med husbil**Fann sina rötter
på Öland

INTERPRESS 5807-02

7 388580 705908

RETURVECKA v 24

Ta med husbilen till

EUROPA

FR
390:- /1 PERS

ENKEL RESA INKL HUSBIL

BORDERSHOP
OMBORD PÅ ALLA SVENSKA FÄRJLINJER

Våra vägar ut i Europa

TILL DANMARK

Göteborg – Fredrikshamn enkel resa
Fr **495:-**/1 pers & husbil

Varberg – Grenå enkel resa
Fr **390:-**/1 pers & husbil

TILL TYSKLAND

Trelleborg – Sassnitz enkel resa
Fr **614:-**/1 pers & husbil

Trelleborg – Rostock enkel resa
Fr **909:-**/1 pers & husbil*

Göteborg – Kiel enkel resa
Fr **2199:-**/1 pers & husbil

TILL POLEN

Karlskrona – Gdynia enkel resa
fr **1209:-**/1 pers & husbil*

TILL LETTLAND

Nynäshamn – Ventspils enkel resa
fr **899:-**/1 pers & husbil

Boka på
[stenaline.se/
bilsemester](http://stenaline.se/bilsemester)

Stena Line roadtrip!

Att ha med sig husvagnen eller husbilen på semestern ger dig frihet, flexibilitet och utrymme för spontana stopp. Missa inte guldgrubben längs med vägarna! Med våra 8 svenska färjelinjer tar vi er billigt och bekvämt till Danmark, Tyskland, Polen, Lettland och vidare ut i Europa. Passa på att fylla på förrådet inför kommande fester i vår Bordershop ombord – upp till 60% billigare än i land!

Everyone deserves a break

Boka på stenaline.se eller ring 0770-57 57 00

Samtliga prisexempel gäller Economybiljetten och gäller för husbil max 4 m hög, 6 m lång. Priser för övriga fordon se stenaline.se. Begränsat antal platser. Bokningsavgift tillkommer vid personlig service. *Hytt tillkommer vid nattöverfart.

Stena Line

Ansvarig utgivare och chefredaktör

Stefan Janeld
stefan.janeld@husbilentest.se

Expertredaktör

Björn Genberg
bjorn@husbilentest.se

Medarbetare

Christer Johansson
christer@husbilentest.se
Carla och Kees Witvliet
cake.ede@zonnet.nl
Jan Larsson
janne-larsson@post.utfors.se
Per Andersson-Ek
pasonek@gmail.com
Stig Forsberg
stig@husbilentest.se

Redigering

Lasse Genberg

Layout

ByaTryck AB

Samarbetspartners

Motorhome Club of Sweden
www.mchs.nu

Kontakta redaktionen

E-post: husbilentest@telia.com
Fax 08-771 56 00
Mobil: Stefan Janeld 070-823 44 26
Postadress: Husbilen Test,
Turnévägen 2, 142 43 Skogås
www.husbilentest.se

Annonser

Anki Beijerbergen van Henegouwen
070-531 58 39
anki@husbilentest.se
Luntnakargatan 76
113 52 Stockholm

Husbilen Test ges ut av

Förlags AB Fri Tid

Tryck och repro

AS Unipress

Kundservice

Internet: husbilentest.prenservice.se
Tel: 0770-457 168
Tel tid: 08.30 – 16.00
Postadress: Titeldata AB. Kundtjänst,
112 86 Stockholm

Omslagsbild

Foto: Carla och Kees Witvliet

Båtresor, en del av husbilslivet

Vi bor på en halvö. Ska vi ta oss ner i Europa måste vi korsa vattnen. Söderut finns broar att köra över på vägen till kontinenten. Men hur kul är det? Och pengar sparar man inte heller.

Att köra ombord på en färja är ett äventyr, en upplevelse och inte minst en välbehövlig paus efter timmar

bakom ratten. Och visst är det skillnad på känslan att passera en gräns landvägen och att angöra ett nytt land sjövägen.

Stefan Janeld/Chefredaktör

Innehåll

- 4 Nya husbilsskatten** – Stig reder ut vad som gäller
- 6 Blå vägen, del 2** – Christer tar båten från Umeå till Vaasa och fortsätter sin färd längs Blå vägen, eller Sininen tie som den heter på finska.
- 16 Citycamping Amsterdam** – det finns mycket att upptäcka i kanalernas Amsterdam
- 22 Stigs väg till Portugal** – Stig tipsar om bra hållplatser på väg ner till Portugal, han passar även på att ge lite upplysning om etikettsregler som gäller på ställplatser och campingar i Europa
- 26 Släktforskning i husbil** – Indra tog en McLouis och for till Öland för att besöka sina rötter
- 30 Limes Germanicus** – Här hade romarriket sin gräns
- 34 England** – Carla & Kees fick sina fördomar motbevisade när de spenderade fyra veckor längs Englands vägar
- 42 Camargue – ett europeiskt vilda västern**
- 48 Christers favorithamn** – Vår bereste kollega har många favoritplatser i Europa, Sörälgens Camping är en av dem
- 50 Bulletin** – MHCS klubbtidning

Missa inte nästa nummer!

I en kiosk eller postlåda nära dig den 14 juni.

Nya husbilsbilen – en snårskog för husbilsägare!

Husbilar beskattas helt olika och regelverket är en snårskog. Det beror bland annat på årsmodell, vikt och miljöklass. Jag har försökt att reda ut det med hjälp av Hans Cassepiere. Vilken kontaktade kollegan Jenny Gustavsson Rylander på Transportstyrelsens speciella bilskatteavdelning i Arjeplog. Men först en uppmaning.

Kontrollera din debiterade husbilsbilen

När den nya formeln togs fram så blev det fel. Felet är rättat, men du måste själv överklaga skattebeslutet om drabbad!

Ett fel var att alla dieseldrivna husbilar registrerades som om de hade automatisk växellåda och fick därmed för hög skatt. Vidare så har formeln för skälig grund används trots att bilens registreringsbevis har CO₂-värde angivet. Värdet som skall användas är för blandad körning och inte värdet för stadstrafik, vilket frekvent används. En husbil kör troligen 10 procent i stadstrafik och 90 på landsväg. Värdet borde logiskt därför ha den mixen tycker jag.

Så beräknas skatten i kronor

Aktuell formel som tillämpas för husbilar, lätta bussar och lätta lastbilar som är dieseldrivna:

$10523,452 + (\text{Totalvikt} * 0,063) + (\text{Fyrhjulsdriven} * 23,569) + (\text{Fordonår} * -5,234) + (\text{Ej manuell} * 7,127) + (\text{Motoreffekt} * 0,195)$

Där:

- Totalvikt är fordonets totalvikt i kg dock max 3500 kilo.
- Fyrhjulsdriven sätts till 1 om fordonet har 4-hjulsdrift, annars till 0
- Ej manuell sätts till 1 om fordonet har annan växellåda än manuell, om växellådan är manuell sätts variabeln till 0
- Motoreffekt är fordonets motoreffekt i kW

Före 2006 Viktbaserad skatt

Personbilar klass I, personbilar klass II (husbilar), lätta lastbilar och lätta bussar beskattas idag antingen utifrån fordonets vikt eller utifrån hur mycket koldioxid (CO₂) som for-

donet släpper ut vid blandad körning. Äldre fordon beskattas vanligen efter vikt, medan nyare fordon beskattas efter koldioxidutsläpp.

2006 Koldioxidbaserad skatt införs

1 april 2006: Koldioxidbaserad fordonsskatt infördes för lätta fordon och omfattade personbilar av modellår 2006 eller senare eller som uppfyllde kraven för miljöklass 2005, el eller hybrid. Personbilar delas upp i personbil klass 1 och personbil klass 2. Personbil klass 2 = husbil. Personbilar klass II, lätta bussar och lätta lastbilar som togs i trafik första gången 1 januari 2011 eller senare skall koldioxidbeskattas. De personbilar klass II som togs i trafik före 1 januari 2011 ska viktbeskattas.

2011 Koldioxidskatten beräknas på nytt sätt

1 januari 2011: Koldioxidbaserad fordonsskatt för lätta lastbilar, lätta bussar och husbilar. De fordon som tas i trafik efter 1 januari 2011 får koldioxidbaserad fordonsskatt. Om CO₂-värde saknas beräknas istället en skatteparameter enligt metoden skälig grund. Bilar som är tagna i trafik före 1 januari 2011 ska de fortfarande viktbeskattas.

2013 Förändringar i koldioxidskatten

Från och med 1 januari 2013 sker vissa förändringar: Fordonsskatten höjs för de flesta fordon som beskattas efter koldioxidutsläpp eftersom utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet tas ut sänks. Dieseldrivna fordon kan istället få lägre fordonsskatt eftersom bränslefaktorn sänks. Gränsen för när koldioxidbeloppet börjar tas ut sänks till 117 gram koldioxid per kilometer, från dagens 120 gram. Koldioxidbeloppet är oförändrat 20 kronor respektive 10 kronor för bilar som kan drivas med alkohol eller gas. För dieseldrivna bilar sänks bränslefaktorn från 2,55 till 2,33.

Före 1 januari 2011 registrerade personbilar klass I, personbilar klass II (husbil), lätta lastbilar och lätta bussar som uppfyller miljöklass 2005 beskattas fortsatt utifrån fordonets vikt.

Så beräknas Koldioxidutsläppet

Grundbelopp	360:-
Koldioxidkomponent (234-111= 68)	
123 gram*22 kr = 2 706:-	2 706:-
Summa	2 706:-
Bränslefaktor	
2706:- * 2,37 = 6 413 :-	6 413:-
Miljöillägg	500:-
Summa	6 913:-

2015 Koldioxidskatten höjs generellt den 1 januari

2015 ändrades beskattningen för koldioxidbeskattade fordon. En höjning genom att utsläppsnivån för när koldioxidbeloppet sänks från 117 gram till 111 gram koldioxid per kilometer samt genom att koldioxidbeloppet höjs från 20 kronor till 22 kronor. För fordon som drivs med etanol eller biogas höjs koldioxidbeloppet från 10 kronor till 11 kronor. Samtidigt höjs bränslefaktorn som används vid beräkningen av fordonsskatten för dieseldrivna lätta fordon från 2,33 till 2,37. 2015 höjdes även fordonsskatten för viktbeskattade personbilar, personbilar klass II, lätta lastbilar och lätta bussar. För dieseldrivna fordon höjdes skatten med ca 11 procent för övriga med ca 14 procent.

2016 Formeln för beräkning av skälig grund ändras

Ingen höjning eller ändring av uträkningen av koldioxidbaserad fordonsskatt 2016. Beräkningsformeln för skälig grund den 1 januari 2016: <http://www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/Fordon/Fordonsskatt/fordonsskatt-utifran-ett-beraknat-koldioxidutslapp-skalig-grund/> Ett tips är att man kan kolla sin husbilsbilen via Transportstyrelsens tjänst "Registeruppgifter – sök med registreringsnummer" <https://fu-regnr.transportstyrelsen.se/extweb>

Ha det gott och kolla Din husbilsbilen!

Mvh/ Stig ©
stig@husbilentest.se

Optimerat försäkringsskydd!

- Allrisk inredning
- Vatten- och fuktskada
- Semesteravbrott
- Förlängd reseförsäkring
- Maskin- och elektroniskada
- Hushållsmaskiner
- Kollision med djur
- Uppsätlig skadegörelse
- Allrisk lös egendom
- Rengöring av bränsletank
- Utbyte av färskvattentank vid feltankning
- Sanering av skadedjur
- Nyckelförlust
- Självriskeeliminering på:
 - Räddningsförsäkring
 - Vagnskada utanför Norden
 - Glasrutförsäkring

Husbilar är inte jämförbara med personbilar. De har så många fler komponenter och används på ett helt annat vis.

Ändå är de flesta husbilsförsäkringar inget mer än lätt justerade bilförsäkringar.

Med ExtraTrygg Husbil kan du komplettera din befintliga försäkring och få ett fullödigt försäkringsskydd skräddarsytt för husbilar.

Faktiskt spelar det ingen större roll vilket bolag du har din huvudsakliga försäkring i.

Extra Trygg Husbil kompletterar alla försäkringar till ett riktigt bra försäkringsskydd.

Ur verkligheten!

Lasse lånade ut sin husbil till grannen Palle med familj.

De skulle åka till Örebro på fotbollsläger över helgen.

Vädret var toppen, husbilen packades med mat och träningsutrustning, alla såg fram emot en kanonhelg.

Väl framme i Örebro parkerades husbilen snyggt och prydligt, bil- & bodelsdörr låstes. Garagedörren låstes upp, ut med stolar och bord från garageutrymmet

Vad de inte tänkte på är att garagedörren stängs och låses automatiskt.

Det är då de upptäcker att nycklarna till husbilen ligger kvar på golvet inne i garaget.

Snabbt mobilsamtal till ägaren Lasse med en undran om man kan komma in i garaget på något annat sätt en genom garagedörrarna.

Svaret blir hjärtsänkande NEJ.

Palle kontaktar då en låssmed som lovar att komma omgående, vilket också sker.

Som tur är lyckas låssmeden dyrka upp låset.

Kostanden för uttryckning, arbete m.m. 3.700:-, hade låset också behövs bytas hade kostnaden varit ännu högre.

Med Extra Trygg Husbil hade Palle bara behövt betala Självrisken.

Extra Trygg Husbil kan tecknas för husbilar upp till 12 år gamla med totalvikt under 7 500 kg. En aktuell täthetstest (fuktprotokoll) skall finnas, och sparas av ägaren för uppvisande vid en eventuell fuktskada inom ett år. Fullständiga villkor finns längst ner på hemsidan när ni loggat in, i PDF format. www.extratrygg-husbilentest.se

ERBJUDANDE

Teckna Extra Trygg Husbil så bjuder vi på ett års prenumeration på tidningen Husbilen Resa!*

Du gör så här:

Gå in på www.extratrygg-husbilentest.se

Logga in med följande användarnamn och lösenord:

Användarnamn: Husbilen Test

Lösenord: HBT01

Fyll i dina uppgifter och invänta ditt bekräftelsemail.

Skriv ut mailet och betala avgiften enligt anvisning så är du försäkrad.

OBS! Någon pappersfaktura sänds inte ut, endast denna mailbekräftelse.

*Värde 199:-. Du kan även välja 3 nr av Husbilen Test, värde 180:-. Är du redan prenumerant förlängs den befintliga prenumerationen.

Extra Trygg Husbil är framtagen av Euro Caravan & Consulting AB i samarbete med Söderberg & Partners AB, efter önskemål om innehåll från Husbilklubben och tidningen Husbilen Test.

Blå vägen på andra sidan

Östersjön

Ingenstans är björkstammarna fler eller vitare än längs Sininen tie.

Finska delen av Blå vägen, Sininen tie, börjar i Vaasa i Österbotten på randen till Kvarkens skärgård och går tvärs över landet till Värtsilä i landskapet Norra Karelen vid den ryska gränsen. Blå vägens flytande bro och förbindelselänk över Bottenhavet heter Wasa Express och trafikerar färjelinjen Wasaline mellan Umeå och Vaasa.

Läs och bli sugen på en tur i österled.

©TEXT & BILD: CHRISTER JOHANSSON

Finska Österbotten är slätt som ett golv. De första hundra kilometerna österut från Vaasa vid Bottenhavet utgörs av ett platt jordbrukslandskap och bjuder inte på någon större dramatik. Sininen tie är omfamnad av kompakt högre skog ända fram till vägkanten. Och ingenstans tycks björkstammarna lysa vitare. Färden går rakt igenom den fiska vardagen från väster till öster där landet är som bredast. Genom sömniga byar, samhällen och en och annan stad; men mest genom ändlösa korridorer av skog och mellan de oräkneliga vattenspeglarna i det centralfinska sjölandskapet. Bekant som *De tusen sjöarnas land*.

Av och till öppnar landskapet upp och några hus med omgivande små åkerlappar blir synliga. Vägen passerar här och var

>>

Den maritima länken mellan Umeå i Sverige och Vaasa i Finland heter Wasaline. Den trafikerar dagligen i båda riktningarna av M/S Wasa Express. Mitt mest bestående minne av det behagliga avbrottet på resan längs Blå vägen var den osedvanligt goda buffén.
www.wasaline.com

Via Replotbron hamnar man så småningom på Björkö, själva centrum av världs naturarvet Kvarken.

små byar och spridda samlingar av gårdar. De större samhällena som Lapua, Alajärvi, Viitasaari och Siilinjärvi blir välkomna avbrott. Vägen är mycket bra och under långa sträckor i det närmaste alldeles rak. "Off season" är tidvis mer märkbar i Finland än i Sverige. Dock har man det gemensamt: campingplatserna längs vägen är stängda!

Finland har ett tidvis våldsamt förflutet såväl historiskt som i nutid, vilket man allt som oftast blir varse längs vägen genom landet. Där jag far fram i mitten av oktober månad med nakna lövträd, dimma och dis och oftast frånvaro av sol och blå himmel ger varken Sininen tie eller Finland rättvisa. Att döma av alla tilltalande broschyrer och info-

häften måste här under de gröna årstiderna vara himmelskt vackert!

Tvåspråkigt närmast Bottenviken

Finskan anses som ett av världens svåraste språk att lära sig. Räddningen är att Finland är tvåspråkigt – åtminstone i en 50 kilometer bred korridor närmast Bottenviken. Sedan tunnar svenskan ut ju längre inåt landet man kommer. Det medför dock inga problem; engelska är gångbart praktiskt taget överallt. Oavsett språk blev jag som svensk husbilsfarare välkommen överallt och bemött med största hjälpsamhet. Dessvärre är den mesta informationen på nätet kring Sininen tie på finska.

Kvarkens skärgård

Arkipelagen i Bottenhavet utanför Vaasa, Kvarkens skärgård, finns sedan 2006 på UNESCO:s världsarvslista. Den bildar tillsammans med Höga kusten på den svenska sidan en geologisk enhet där landhöjningen präglar landskapet som ingen annanstans.

Kvarkens geologiska historia sträcker sig 2 000 miljoner år tillbaka. Området pressades ner en kilometer av den tre gånger tjockare isens tyngd. I samband med att isen började smälta för 10 000 år sedan höjde sig marken. Inledningsvis med över en meter om året, i dag handlar det om mer blygsamma åtta nio millimeter. De osedvanliga glaciala förhållandena har resulterat i de tvättbrädeliknande moränformationer som i dag präglar Kvarken och dess 5 600 öar.

Det är här i Kvarkens skärgård som Finland växer mest; nästan en hel kvadratkilometer om året, motsvarande 150 fotbollsplaner. Fortsätter landhöjningen i samma takt kommer Finland och Sverige att ha växt ihop om 2 000 år!

Via Finlands längsta bro, Replotbron i Korsholm, strax norr om Vaasa når man Björkö och Björköby, mitt i hjärtat av världs naturarvet. Här finns en vacker fiskehamn och ett utsiktstorn varifrån man får en mycket bra bild av den särpräglade skärgården.

www.kvarken.fi

Från utsiktstornet i Svedjehamn har man en enastående utsikt över den världsunika arkipelagen, Kvarken.

Vaasa

Vaasaregionen är fullsmockad med historia som delas av både Finland och Sverige. På handelsplatsen Mustasaari anlade Karl IX 1606 en stad som fick heta Vasa efter den regerande Vasaätten. Den historiska atmosfären präglas även av Fänrik Ståls sägner, av den finlandssvenske diktaren J L Runeberg, som i dikter beskriver det finska kriget mellan Sverige och Ryssland mellan 1808-09, där Sverige förlorade Finland till Ryssland.

I Vörå 35 km nordost om Vaasa hittar vi Fänrik Ståls Center. Strax norr om ligger den plats där det för Sverige ödesdigra slaget vid Oravais stod den 14 september 1808.

Vaasa flyttades efter en omfattande brand i augusti 1852 sju kilometer närmare havet. Vaasa är med andra ord en relativt ny stad. Ett fåtal stenhusruiner minner om Gamla Vaasa. Självt upplevde jag språkmässigt staden tidvis mer svensk än finsk. Centrum dominerar av ett stort torg som erbjuder en populär och välbesökt torghandel. Centralt belägna Rewell Center är en megastor galleria med restauranger, affärer och turistinformation.

I övrigt påminner det nya Vaasa med sina spikraka gator mycket om en Nordamerikansk stad.

www.visitvaasa.fi www.vora.fi

Finska bilförare bäst i klassen!

Slutligen, kan inte vänta längre med att avslöja följande: körkulturen i Finland står i en klass för sig! Trafiken flyter bra, alla håller hastighetsbegränsningarna, uppträder vänligt och visar respekt mot sina medtrafikanter (både i städer och på landsbygden); man vet dessutom var körriktningsvisaren sitter. Dessutom besparas man de ofta allmänt förekommande vansinnesomkörningarna på Europas vägar. Det är både trafiksäkert och ett sant nöje att åka husbil i Finland!

Det finns gott om hastighetskameror längs Sininen tie i anslutning till samhällen och längs sträckor där man minst anar; förmodligen en bidragande faktor till den lugna trafikrytmen. Jag är utan att överdriva beredd att utnämna den finska trafikskulturen till Skandinavians i särklass bästa. Ja... till och med att omfatta hela EU!

Det lär inte finnas någon brevbärare som glömmer den här adressatens brevlåda!

>>

Traveller AIR Husbilstält

Lyxigt husbilstält med luftkanalsystem i Ten Cate Material

Topptestad
i Husbilen
Test Nr. 2
2016

Med vår nya modell Traveller Air All Season med luftkanalsystem kan vi erbjuda husbilsägarna den lyxen dom alltid velat ha. Byggs på 5 minuter, mycket stabil med minimal vikt. Detta fristående husbilstält passar nästan alla integrerade och halvintegrerade husbilar, liksom alla van modeller. Det är fristående men kan fästas på markisen på nolltid. Ten Cate All Season materialet är av hög kvalitet och garanterar hållbarhet och UV-stabilitet på lång sikt.

Besök en av våra återförsäljare. För adresser:

www.dorema.com

Din Semester börjar här!

Åminne Camping & Stugby

Här hade jag mitt andra nattläger i Finland. Första natten höll jag i hamnen i Vaasa av bekvämlighetsskäl då färjan lade till vid midnatt. Åminne Camping & Stugby ligger 27 kilometer söder om Vaasa vid mynningen till Malax

å alldeles i kustbandet med skärgården utanför, en mycket vacker och rofylld plats i mitten av oktober månad; i synnerhet som jag var den ende campinggästen!
www.aminnestugby.fi/

Det mesta med turistiska förtecken längs Sininen tie hade lagts i malpåse då jag passerade i mitten av oktober.

Nattläger "off season"

Med tanke på årstiden gällde samma förutsättningar beträffande nattläger längs Blå vägen i Finland, som i Sverige och Norge. Improvisation. Ty allt som andades camping- och ställplatser var igenbommat. Men eftersom jag – med en Easy Camper från S-karosser i Dorotea – varken var beroende av el, hygienutrymme eller någonting annat, stannade jag på vad jag bedömde som

Man sparar inte på skyltar längs Sininen tie. De förekommer med jämna mellanrum längs hela vägen från Vaasa till Värtsilä i Norra Karelen.

Sininen tie/Blå vägen

Med en enastående vacker, påkostad och informativ publikation på 63 sidor med kartor och fotografier har man definitivt kommit längst för att marknadsföra sin sträckning av Blå vägen

till vägfarande, mobila turister. Det finns bara ett litet krux... publikationen finns endast på finska! Må det bli ändring på det.
www.sininentie.fi

"Minimotel" i Tohmajärvi

I slutet av Sininen tie i Norra Karelen hittade jag sent på kvällen i Tohmajärvi ett lika perfekt som trevligt nattläger, en asfaltplan på baksidan av "Minimotel"! El för en billig peng från ett motorvärmartag och allt var klappat och klart! Här hade jag mitt basläger under ett par nätter och hade trevliga frukostpratstunder och nocturna diskussioner med ryske portieren Alexander, samt Esa och hans pojke Paavo som ansvarade för motellet.

Man hade tidigare satsat mycket på ryska gäster, som åkte över gränsen till

Den sympatiska personalen på "Minimotel" i Tohmajärvi: Esa, Claudia, Paavo och Alexander.

Utmärkt ställplats med el på ABC i Viitasaari.

lugna och säkra platser; en P-plats i centrum av den lilla byn Outokumpu, vid ett annat tillfälle på parkeringen utanför kyrkan i Alajärvi omgiven av Alvar Aaltos skapelser. I Tohmajärvi på "Minimotel", strax innan ryska gränsen, blev nattkvarteret mer både socialt och organiserat!

Finland för att storhandla. Men när den ryska ekonomin kanade utför blev man smärtsamt påmind om hur sårbar den gränsöverskridande marknaden är. Nu hade man i stället planer att rikta in sig på *Sininen tie*/Blå vägen och avstickaren norrut, *Via Karelia*.
www.booking.com/hotel/fi/minimotel-fi.sv.html

Uhro Kekkonens mycket enkla födelsehem i Pielavesi vid *Sininen tie*.

Mannerheim och Kekkonen

Det finns två stora män i Finlands näraliggande historia, fältmarskalk Gustav Mannerheim (1867–1951) och president Uhro Kekkonen (1900–1986). Då jag från utsidan sett och fotograferat Kekkonens mycket spartanska födelsehem i Pielavesi vid *Sininen tie* (stängt för säsongen), tänkte jag spontant på Abraham Lincoln i USA. Lincoln föddes också i en timmerkoja, i Kentucky, och båda kom från mycket enkla miljöer. Med hjälp av sällsynt begåvning avlade båda juristexamen och kämpade sig upp på samhällets absoluta topp, och slutade som presidenter i respektive hemland. Klassresor som heter duga!

Samtidigt fick båda presidenterna ett påfrestande krig att förhålla sig till: Nordamerikanska inbördeskriget respektive det kalla kriget. Uhro Kekkonen anses i dag av många i Finland som den siste riktige statsmannen.

www.lepikontorppa.fi/

Pekka Savolainen i sin Dethleffs Advantage gjorde mig uppmärksam på latrintömningen på ABC i Viitasaari.

Smakar lika överallt

ABC är en finsk nationell kedja för vägfarare med anläggningar över hela landet. Där finns allt från drivmedel, biltvätt, toalett, kaffe- och snabbmatsservering till fri WiFi. De större anläggningarna har lekhörna för barnen, restaurang, galleria med butiker, livsmedelsaffär och lite till. De stora ABC-byggnaderna ser likadana ut och maten är identisk; man känner igen sig på gott och ont. En del anläggningar erbjuder gratis service för tömning av toalett-kassett och gråvatten. Andra har en tömningsstationer för en halv euro,

men då har man även tillgång till sköljvatten. Vissa anläggningar erbjuder utmärkta ställplatser med el som kostar 5€ för 24 timmar. Den ABC-anläggning längs *Sininen tie* som jag tog i anspråk (med ställplats och el) ligger i Viitasaari, halvvägs mellan Vaasa och Joensuu i Norra Karelen. Enklare ABC erbjuder bara tankställe och en hamburgare. En del ABC är öppna dygnet runt, andra har stängt nattetid. För den som behärskar finska finns här information kring serviceutbudet vid alla ABC-anläggningar i Finland.
www.abccasemat.fi/

>>

På Vanha Paukku Centret i Lapua finns ett kapell tillägnat minnet av de som omkom i den tragiska olyckan 1976. Allmänt kunnige bibliotekarien Marko Patteri visade mig runt på industrimuseet och kulturcentret.

Lapua och Vanha Paukku Centret

För jägare och sportskyttar klingar namnet Lapua bekant. Den lilla staden 80 kilometer öster om Vaasa på *Sininen tie* är internationellt känd för förstklassiga jakt- och tävlingsammunition med samma namn som staden. Exempelvis har patronen Lapua .22 LR Polar Biathlon varit med och vunnit de flesta medaljerna i internationella skidskyttetävlingar under många år.

Vardagen längs *Sininen tie* skulle aldrig mer bli sig riktigt likt i Lapua efter klockan 7.42 på morgonen tisdagen den 13 april 1976. Under en millisekund gick något fel vid en laddstation för patroner på ammunitionsfabriken, vilket ledde till en explosion i krutförrådet. Allt flög i luften. Tragedin var i samma ögonblick ett faktum; 40 arbetare omkom, varav de flesta kvinnor, 60 barn förlorade en förälder i katastrofen. Ytterligare 60 arbetare skadades. Det gör olyckan till den värsta

i efterkrigstidens Finland.

Ammunitionstillverkningen som låg i centrum av Lapua, flyttades ut från staden. I dag fungerar resterna av den gamla fabriken som mångfacetterat center för kultur – Vanha Paukku Centret – med konstmuseum, teater, bibliotek, turistinformation och ett industrimuseum över den tidigare anläggningen. Under sommaren arrangeras musikevenemang och festivaler på utescenen. En mindre byggnad har gjorts om till kapell, till minne av offren för olyckan.

Det kan tilläggas att den 14 juli 1808 stod ett slag vid Lapua mellan svenska och ryska trupper, vilket var en del av konflikten som kallas det Finska kriget där Sverige förlorade östra delen av sitt rike. Slaget finns uppmärksammat i Fänrik Ståls sägner i dikten Adelcreutz.

www.vanhapaukku.fi/

På Carelicum hittar man detta kraftpaket från WWII, en tysk Junkers Jumo 211 flygmotor; V12:a med tvåväxlad centrifugalkompressor som levererade 1 000 hästkrafter.

Monter på Carelicum som visar en mängd olika modeller av nationalinstrumentet kantele.

Staden Joensuu i Norra Karelen välkomnar besökaren med rika bestånd av björk och lönn. Den varma hösten fick det att se ut som om hela staden stod i lågor.

Joensuu, Norra Karelen

Joensuu ligger vid mynningen Pielis älv och är residensstad i landskapet Norra Karelen. Staden grundades 1848 av tsar Nicholas I.

Mitt främsta och mest bestående minne från Joensuu – med tanke på att besöket inföll i mitten av oktober månad – är de enastående vackra höstfärgerna. Staden, rikligt planterad med både lönn och björk, som gav ett överväldigande varmt välkomnande och gult intryck.

Mitt kulturhistoriska intresse blev tillgodosett på Carelicum: Norra Karelen Museum. Ett "absolut-måste-besöka-ställe" då man kommer till Norra Karelen och Joensuu. Här får man genom mycket välarrangerade utställningar med autentiska attribut, en mycket intressant och kvalitetsmättad inblick i den karelska kulturen och dess tidvis mycket dramatiska och våldsamma historia.

www.joensuu.fi/sv/web/svenska

TYSK TILLVERKARE
AV HUSBILAR

LA STRADA

TYSK TILLVERKARE AV HUSBILAR

GENOM MÅNGÅRIG ERFARENHET OCH INNOVATIONSLYSTNAD
STÅR LA STRADA FÖR KVALITET

Auktoriserade LA STRADA handlare

Handlare: Husbilar i Pukavik AB / Gustavstorpsvägen 691 / 375 91 Mörrum / 0454 522 51 / www.husbilarpukavik.se

Tillverkare: La Strada Fahrzeugbau / Am Sauerborn 19 / 612 09 Echzell / Tyskland / +49 6009 911 10

www.lastrada-mobile.de

Saarijärvi, Alajärvi och Karelen; Linna, Aalto & Sibeliuss

Längs *Sininen tie* finns det gott om associationer till finländsk konst, musik, arkitektur och litteratur. Vid vägskylden Saarijärvi var jag tvungen att stanna. Mindes Högt bland Saarijärvis moar av Väinö Linna, litterärt odödlig för sin roman från finska vinterkriget, *Okänd soldat*. Fast Saarijärvi figurerade redan 100 år tidigare i J. L. Runebergs dikt om Bonden Paavo, som "bodde högt bland Saarijärvis moar på ett frostigt hemman." Vid den ortodoxa kyrkan i Alajärvi finns tre vita byggnadskomplex med karaktäristisk arkitektur ritade av den världsberömda finska arkitekten och formgivaren Alvar Aalto: Rådhuset, Hälsans hus och Församlingshemmet. Även stadsbiblioteket i Alajärvi kommer från Aaltos penna. Aalto föddes 1898 bara drygt 30 kilometer sydost om Lapua och *Sininen tie* i Kuortane, men växte upp i Alajärvi.

Och i Norra Karelen blir man påmind om Karelia-sviten av Jean Sibelius, som anses tillhöra Nordens i särklass främsta tonsättare.

Vägskylden med ortsnamnet Saarijärvi längs *Sininen tie* fick mig att stanna till.

Minnen från kriget

Det finns många minnen från Vinterkriget 1939–40 och Försättningskriget 1941–44, särskilt i anslutning till östra delen av *Sininen tie*. Det handlar dels om inomhusmuséer men även om försvarsanläggningar. I västra utkanten av Joensuu i Norra Karelen finns ett bevarat avsnitt av den gång 120 mil långa befästa Salpalinjen längs östra gränsen, med intakta skyttevärn och bunkeranläggningar. Vinterkriget mot Stalins röda armé blev en bister tillställning. För den heroiskt kämpande finska armén kom det att handla om ett regelrätt guerillakrig i 40-gradig vinterkyla. Den anfallande Sovjetarmén – som var dåligt rustad för den kallaste vintern i mannaminne – led enorma förluster, men Finland blev ändå slutligen tvunget att i mars 1940 gå med på fred och bland mycket annat avstå Karelska näset. Också freden vid slutet av Försättningskriget blev en smärtsam historia för Finland.

<http://bunkkerimuseo.jns.fi>

Vid denna bom slutar *Sininen tie*, Finland och EU. Längre än så kommer man inte, om man inte i förväg skaffat visum till Ryssland.

Värtsilä

Så heter slutdestinationen och gränsstationen i öster på den finska delen av *Sininen tie*. Här slutar Finland och EU, på andra sidan gränsen fortsätter Голубая дорoga i Ryssland mot sjön Onega och Petrozavodsk.

Via Karelia förmedlade emellanåt ett mycket ödsligt intryck; ibland avbröts monotonin av en timmertransport.

Via Karelia

På finska även kallad Runon ja Rajan, poeternas och gränslandets väg. Den börjar i sydöstra delen av landet i Virolahti nära ryska gränsen och sträcker sig drygt 100 mil norrut till Salla i finska Lappland.

Själv mötte jag Via Karelia utanför Tohmajärvi där den korsar *Sininen tie*. Nyfiken hängde jag en solig eftermiddag på några mil norrut genom ödemarken mot Ilomantsi innan jag i skymningen vände tillbaka till huvudvägen. Ödsligheten är slående, vägen drar fram genom oändliga skogar kantad av sjöar och vattendrag, genom ett kuiperat landskap. Stora flockar av vitkindad gås från häckningsplatserna i Sibirien på väg till vinterkvarten söderut rastade på åkerlapparna längs vägen för ett mellanmål. De täta bestånden av lärkträd lyste vackert gula i höstsolen. Vråkarna tillsammans med en och annan örn seglade i termiken mot en knallblå himmel, här och var skymtade ett åldrigt ortodoxiskt träkapell mellan trädstammarna. Miljöerna var inbjudande och spännande; vad fanns det bakom nästa vägkrök? Jag hade väldigt gärna fortsatt norrut på Via Karelia!

FINBIL NYHETER

OUTLET I LÖDÖSE.

**NYA PILOTE 2016
I STENUNGSUND!**

WWW.FINBIL.SE

**SE ALLA VÅRA HUSBILAR.
NYA OBJEKT VARJE VECKA.**

Vi hjälper dig sälja!

**Vi tar emot er husbil till försäljning
och tar provision först när den är såld.**

Köparen får garantier, möjlighet till avbetalning och oberoende testprotokoll. Detta gör den mer lättsåld.

Vill du sälja snabbt kan vi köpa din husbil.

Den får vara max 10 år gammal. Du får lite sämre betalt men lämnar husbilen direkt och får pengarna omgående till ditt bankkonto. Har du tröttnat på att försöka sälja, haft den stående länge hos förmedlare, råkat ut för sjukdom eller dödsfall eller bara vill få ett snabbt avslut så är vi din partner för en snabb affär.

Förutom vår anläggning i **PILOTE** Stenungsund där vi säljer nya Pilote husbilar och begagnade premium husbilar öppnar vi en outlet i Lödöse. Där vi säljer lite äldre husbilar och tar emot husbilar till förmedling.

Lödöse

Här öppnar vi en ny outlet i april 2016!
Vi hjälper dig att sälja din husbil av årsmodell 1995–2015. Betalning på dagen till ditt konto.
Ring 0706-42 29 41 eller maila lasse@finbil.se.

Stenungsund

Nytt för i år är att vi säljer nya Pilote Husbilar 2016. Vi säljer också nyare begagnade husbilar i premiumklass, från bl.a. Carthago, Hymer, Bürstner, Dethleffs, Concorde, Rapido, m.fl. Vi har en egen bil- & bodelsverkstad för att kunna möta dina önskemål och försöker alltid erbjuda sveriges lägsta priser.

Västkustens husbilscenter

Stenungsund

Direkt vid E6 (avfart 90) Tel 0303-196 00

Outlet Lödöse

Vid Statoil i Lödöse Tel 0303-196 00

citycamping **Amsterda**

m

Att ta en sightseeingtur på kanalerna är ett måste när man besöker Amsterdam.

Torget "De Dam" är Amsterdams centralpunkt

Museer, kanaler och ett hav av cyklar!

Lägg till vid City Camp. Bestig cyklarna. En kilometer bort väntar en smutt färja som utan kostnad tar dig till Centralstationen. Den perfekta utgångspunkten för en rundtur i Amsterdam, cyklarnas förlovade stad.

TEXT OCH FOTO: CARLA OCH KEES WITVLIT

Stopp 1

"De Dam", det brusande hjärtat i stadskärnan.

Vi börjar vår stadsrunda på "De Dam", stadens historiska medelpunkt och platsen som ofta utgör bakgrunden till olika evenemang. Torget ligger ungefär en kilometer söderut från Centralstationen och är stadens brusande hjärta. Efter andra världskriget upprättade man här

Hollands nationalmonument, medelpunkten vid den årliga minnesceremonin den 4 maj då alla krigsoffer hedras i närvaro av kung Wilhem Alexander och drottning Máxima. Åren 1969 och 1970 var hela världen publik: Amsterdam utgjorde hippiekulturens centrum och många hippies sov i sovsäckar runt monumentet. Annars brusar torget av liv med musikanter, gatuartister och – inte att förglömma – hundratals duvor. >>

Hollands nationalmonument.

2

Begijnhof.

Mitt emot monumentet har vi kungliga palatset (1655) som används vid statsbesök och som ofta hyser olika utställningar. Bredvid palatset står "de Nieuwe Kerk" (den "Nya Kyrkan") där det mesta av interiören dateras 1645 och senare. Kyrkan rymmer amiral Michiel de Ruyter's gravmonument. De Ruyter är berömd för sitt starka agerande under de engelska sjöslagen. Kyrkan är också stadens stolthet, här hålls alla kungliga bröllop och kröningar, senast 2013 när prins Willem Alexander kröntes till kung.

Vid torget har vi ingången till Madame Tussaud med sina dagliga långa köer av väntande turister.

Stopp 2

"Begijnhof", bort från all hets och stress

Riktning "het Spui" cyklar vi till "het Begijnhof", som verkligen är en tyst oas

2

mitt i Amsterdams brusande centrum. År 1150 beslutade en grupp fromma kvinnor att ansluta sig till ett religiöst samfund med uppgift att vårda sjuka och undervisa. Dessa kvinnor var de första "begijnerna". De var inte nunnor och hade inte avlagt några livslånga löften, men var tvungna att förbli ogifta. "Het Begijnhof" består av små hus och en kyrka som kantar en inngård. Entréporten dateras från 1574 och de flesta fasaderna i de 47 små stadshusen härstammar från 1600- och 1700-talen. Den sista "begijnen" avled 1971. Nu har vanliga Amsterdamsbor bosatt sig runt den medeltida inngården. Ta gärna en titt i kapellet "Begijnhof" (1671) med dess fantastiskt vackra inredning och fönster av målat glas.

Stopp 3

Kaffe med...

Kaffesugna som vi hunnit bli hamnar vi på ett originellt "brunt café" vid "het Spui". Ordet brun i syftar på de mörka, bruna interiörerna som med åren fått sin färg av nikotin- och tjärfylld rök. I och med att caféerna numera är rökfria, kommer färgen inte att djupna mer. Oavsett om du slår dig ner med en kaffe och dagens tidning eller tar ett par öl efter dagens arbete är caféet för många "Amsterdammers" en naturlig förlängning av deras egna vardagsrum. Här känner man sig som hemma. Vi njuter av atmosfären, kaffet och äppelpajen, som alla är en del av den Holländska kulturen!

Inne i kapellet.

4

Parkeringshus för cyklar utmed kanalen vid Centralstationen.

Stopp 4

Kanaler och cyklar

Nöjda och belåtna cyklar vi vidare, nu genom kanalebältet som omsluter Amsterdams stadskärna. Kanalbältet är ett system med gator, kajer, broar och hus längs de fyra huvudkanalerna: "Singel", "Herengracht", "Keizersgracht" och "Prinsengracht". Alla mynnar ut i floden Amstel (som givit staden dess namn). Kanalbältet utgör sedan 2010 ett av Unescos världsarv.

Många kanalhus strålar fortfarande i glansen från Hollands storhetstid. Under seklernas gång har olika byggstilar använts och påverkat fasadernas utseende.

Precis som på gatorna är det full trafik i kanalerna. Turistbåtar, motorbåtar, vattencyklar: alla får plats i den godmodiga trängseln.

4

Vackra hus utmed en av de många kanalerna.

3

En av många husbåtar.

En av de äldre öppningsbara broarna över floden Amstel.

De mysiga husbåtarna längsmed kajerna är också typiskt för Amsterdam. Vissa har till och med små trädgårdar.

Med allt sitt vatten är det inte konstigt att Amsterdam har hyser 1 500 broar och därför fått smeknamnet Nordens Venedig (liksom Arendal, Berlin, Brügge, Hamburg, Haag med flera).

De monumentala broarna är verkligen imponerande. Men mest slående är cyklar, cyklar, cyklar så långt ögat når! Längsmed kanalerna vimlar det av fastkedjade cyklar. Att tvåhjulingen är det mest praktiska fordonet står helt klart.

Stopp 5

Anne Frank-huset, i skuggan av "Wester"-tornet

I början av andra världskriget, den 1 december 1940, flyttade Otto Frank till Prinsengracht 263. 1942 inredde han ett gömställe i övervåningen. Ytterligare några andra som gömde sig undan den tyska besättningen slöt sig till gruppen. På dagarna satt de tysta som möss, eftersom Otto Franks kontor användes på bottenvåningen. Endast några få medarbetare visste om gömstället. Den 4 augusti 1944 gjorde de tyska ockupanterna en razia, efter att ha blivit tipsade, och förde bort allihop. Anne Franks dagbok, numera världsberömd, räddades av två av företagets medarbetare. Otto Frank var den ende som över-

levde andra världskriget. Anne Frank dog i Bergen-Belsen. År 1957 grundades Anne Frank-stiftelsen. Nu tar den imponerande byggnaden emot miljontals besökare varje år. (www.annefrank.org/nl)

Stopp 6

Westertoren (Västra Tornet), omsjungen och omskriven

Runt hörnet till Anne Frank-huset står "Westertoren" (Västra tornet) i all sin glans. Berömd, bland annat eftersom Anne Frank beskrev den i sin dagbok, men också därför att den dyker upp folksånger från Amsterdam.

Det berömda "Ouwe Wester" – dess kärleksfulla smeknamn – är det högsta kyrkotornet i Amsterdam (85 meter). Kyrkspiran med kejsarskronan är daterad till 1638. Tornet

ägs av Amsterdams kommun och tillhör Westerkerk (Västra Kyrkan). Flera gånger om dagen sprider sig de muntra tonerna från Westertorens klockspel över hustaken och överröstar stadssorlet.

>>

Stopp 7

Museet 'Gud Fader på vinden', en undanstoppad pärla

Vi parkerar cyklarna på "Oudezijds Voorburgwal" för att besöka ett verkligen unikt museum, Amsterdams näst äldsta, ett 1600-tals hus med en romersk-katolsk kyrka på vinden!

Vid entrén får du en hörapparat med ett urval på sju olika språk. När du strövar runt i det karakteristiska kanalhuset får du verkligen känslan av hur det var att leva på den tiden. Jan Hartman köpte huset år 1661 och byggde en dold kyrka på vinden med 150 sittplatser, eftersom det var förbjudet i det protestantiska Amsterdam att hålla offentliga katolska mässor. Eftersom han var en rik köpman och betydelsefull person i staden, sågs hans kyrkoaktiviteter mellan fingrarna.

Via smala trappor och gångar leds vi genom bostadsrum och olika kök, tills den förbluffande och fascinerande kyrksalen öppnar sig inför våra ögon, i stark kontrast med den anspråkslösa ingången på bottenvåningen i den lilla återvändsgränden. Byggnaden övertogs i sinom tid av en grupp privata köpare och öppnades som museum. (www.opsolder.nl)

Stopp 8

Tid för picknick i Vondelparken

Vondelparken är en lång, utsträckt park i "Amsterdam Zuid" (Södra Amsterdam). Den hundrafemtio år gamla parken har fått sitt namn från poeten Joost van den Vondel och är det perfekta stället för utomhusaktiviteter

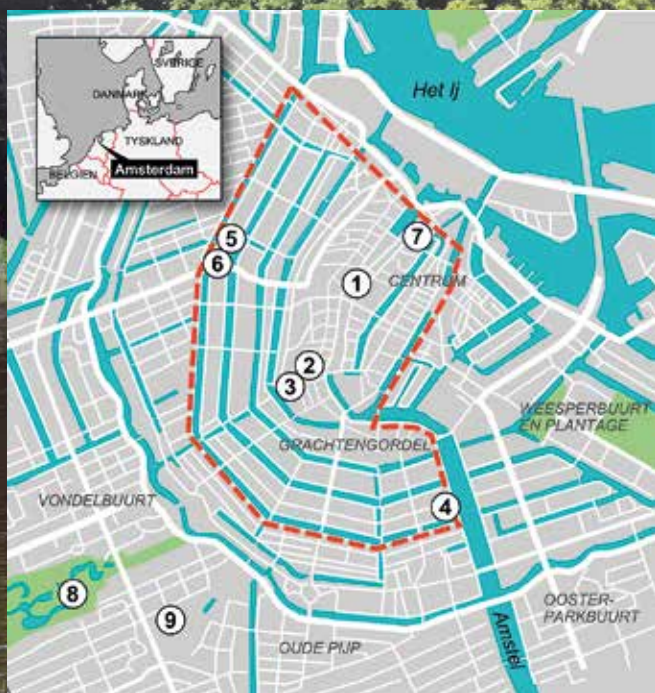
i Amsterdam. Parken, som går i romantisk engelsk landskapsstil, besöks varje år av tio miljoner. Under sommarmånaderna hålls musikuppträdanden och teaterföreställningar i utomhusteatern. Den 27 april, på Kungens dag, anordnas en stor loppmarknad för barn. När solen skiner väljer dom flesta att tillsammans med vänner och familj idka picknick i gräset. Det är verkligen en njutning att cykla runt här och bara mysa i den avslappnade atmosfären.

Stopp 9

"Museumplein", ett fält med stil!

Vi avslutar vår stadsrunda på "Museumplein" (Museumfältet) i "Amsterdam Zuid" (södra Amsterdam). Här hölls världsutställningen 1883. Två år senare öppnades här "Rijksmuseum" som gett fältet dess namn och är Amsterdams äldsta museum. Det är statsägt och omfattar mer än tvåhundra salar som reflekterar den holländska konsten och landets historia. Höjdpunkten är äregalleriet med skatter som "De Nachtwacht" (Nattvakten) av Rembrandt och "Het Melkmeisje" (Mjölkflickan) av Vermeer. Ute i friska luften lockar de enorma gräsfälten till fotboll, frisbee och till att bara njuta.

8

9

Här har, så långt man kan minnas, demonstrationer och festivaler organiserats. 1981 manifesterades den kanske största fredsdemonstrationen mot kärnvapen, med 420,000 deltagare. Inte bara "Rijksmuseum" ligger vid Museumplein, men också "Stedelijk Museum" (Stadsmuseet), Van Gogh-museet och "Koninklijk Concertgebouw" (Kungliga konserthuset).

Efter en härlig cykelhelg återvänder vi nöjda och belåtna till centralstationen där en båttaxi tar oss över "het IJ" och lämnar av oss på motsatta stranden. Skönt att kunna byta ut den brusande staden mot lugnet på campingplatsen.

City Camp

Om du vill besöka Amsterdam är campingen City Camp ("Amsterdam Noord" – norra Amsterdam) perfekt. Den ligger vid "het IJ" som tidigare var en vattenled men som nu blivit en sjö mellan "Amsterdam Noord" och stadscentrum.

Det inhägnade och bevakade området har plats för hundra husbilar. Vid ankomst köper du ett dagskort via en automat, men du kan också boka för fler dagar. Du kan välja en plats med eller utan ström och automaten ger dig automatiskt ett platsnummer. Efter att du betalat med kort får du ett inträdeskort med platsnummer och wifikod (gratis). Med inträdeskortet öppnas grinden till campingplatsen.

Om du beslutar dig för att stanna lite längre, kan du förlänga vistelsen med 12 eller

Läget är det inget fel på.

24 timmar via automaten. Ägaren är alltid hjälpsam! Din plats är reserverad under den bokade perioden, även om du skulle lämna platsen för att köra en runda. Du kan också lämna campingen via en utgång för cyklar/fotgängare (öppnas med inträdeskortet). En kilometer längre bort kan du ta en liten färjebåt (IJveer) som körs av GVB (Gemeentelijk Vervoer Bedrijf – kommunens transportföretag).

Den är gratis för alla fotgängare och cyklister som vill ta sig till Amsterdams centrum. Överfarten tar tio minuter och färjan lägger till bredvid Amsterdams centralstation. Med cykel tar det

ungefär fem minuter om du följer cykelskyltarna till centrum. ●

Amsterdam City Camp
Papaverweg 55, 1032 KE Amsterdam
Telefoon: 00316 4679 8022
(www.amsterdamcitycamp.nl)

Gratis båt in till centrum.

Pärlor och byfs

Vi hittar under våra resor många fina ställen att stanna på. Här bjuder jag på några som vi vaskat fram under årets färd ner till vårt vinterläger i Portugal.

Allt är ju relativt. En pärla för oss kan för andra vara av intet värde. Vi nöjer oss ofta med tämligen enkla, men trygga och vackra platser med en rogivande omgivning. Den här gången valde vi att lämna Sverige via färjan Varberg-Grenå eftersom det var länge sedan vi besökte Danmark. Ett av våra favoritländer i Norden.

Förutsättningarna förändras

När vi för några år sedan talade med husbilverbörjare fick vi många tips på fina platser. Idag håller många sina pärlor hemliga, det börjar bli trångt på de finaste platserna. Även jag håller inne med ett och annat. Men, du vet trots allt vilken väg vi åkte och vem vet, kanske hittar du en pärla utmed den. Det gäller bara att våga lämna de stora vägarna och ge sig in i den genuina landsbygden. Där finns mycket att upptäcka och njuta av!

Camping och ställplatshyfs

Ett skäl till att folk inte vill dela med sig kan vara att det är si och så med hyfs och hänsyn. Det finns ingen allemansrätt nere i Europa. När vi då kommer till fint belägna ställplatser som inte är fullbelagda händer det av och till att bilar väljer att köra ut i naturen bredvid ställplatsen. Jag kan höra kommunstyrelsens medlemmar som var mot att spendera pengarna på en ställplats argumentera:

"Titta de bryr sig inte om att vi ordnat det fint för dem, de gör ju ändå som de vill. Vi skulle i stället använt pengarna så som jag föreslog!"

Respektera därför anlagda ställplatser!

Att på en betald camping eller ställplats gå över "hyrd mark" är ett oskick. Den som hyr platsen har dispositionsrätten och den skall då inte den vara allmän genomgång.

Några extra steg runt bilarna bredvid, på väg med toatanken, får man kosta på sig av hänsyn till övriga husbilsgrannar. På allmän parkering är all mark allmän, men lite hänsyn skadar inte.

Lekande barn är aldrig några problem, men, och nu sticker jag ut hakan: Skällande hundar som i tid och otid högljutt markerar sina revir är en plåga. För att inte tala om

alla lössläppta hundar. Alla älskar inte "snälla hundar som bara vill hälsa". Bord välts och att få en hund dreglande i knät är i alla fall inte min högsta önskan. Att få sina hjul ner-kissade för att det är naturligt att märka revir är inte något större problem, men det är inte kul. Monika och jag blev hundbitna på Dagö för ett antal år sedan och fick genomgå otaliga sjukhusbesök för att bli vaccinerade mot möjliga följsjukdomar. Vi är sedan dess faktiskt ordentligt rädda för dessa hälsningsglada, nu mycket vanliga, husbilstillbehör! Håll era hundar kopplade.

Tillbaka till trevliga ställplatser

Vi åker aldrig långa sträckor, endast en timme eller möjligen två varje dag. När du ser kartan tro inte att vi körde ner på tio dagar. Det tog en och en halv månad. Skynda lugnt och studera omgivningen!

Ha det gott och var inte rädda att avvika från huvudvägen!

Mvh/ Stig ©
stig@husbilentest.se

>>

Leer P9 är en bra utgångspunkt för att flanera i den idylliska staden.

Leer på P9

N 53 13 36,
O 07 26 50
Här samlas
otroligt många
husbilar och
det ser man när
man går runt i
hamnen och på
stadens gågator.
Husbilsfolk
över allt.

Fredericia

N55 33 28, V09 45 34
Fin stad att vandra runt i
gågatorna, ett besök hos
Henrik Eriksens Vinhandel
för ett glas vin, lite små-
snack om staden och köp
av någon flaska gott vin.
Henrik berättar gärna om
forna tider, han är som
kommunpolitiker mycket
insatt i förvandlingen från
industristad till service
stad.

Trønder, ett av de otroligt många rummen i Det Gamle Apotek

Trønder N 54 55 58, O 08 52 31

Kallas i Danmark för "Julebyen" och det gör den skäl för. "Det Gamle Apotek" är något som man inte får missa. Här finns allt, precis som i en Portugisisk kinesbutik, med skillnaden att här är det blott kvalitetsvaror.

Den belysta bron i Ponte de Lima.

Ponte de Lima N 41 45 59, V 08 35 13

En mycket vacker stad, speciellt nattetid när den är ordentligt upplyst. Mest känd är bron

Ponte de Lima – den upplysta staden.

över floden. Här finns även fantastiska statyer att studera. Här firade vi nyår.

Katwoude, här tillverkas ost och träsor med bakvända sulor.

Katwoude N 52 29 16, O 05 02 04

Ett spännande besök med osttillverkning och snidning av träsor. På museet berättar man om hur man under kriget gjorde träsor med sulan bakåtvänd för att lura tysken.

Dunkerque invasionsstranden. Kanoterna var inte med och landsteg.

Dunkerque N 51 03 10, O 02 24 51

Har en lång strandpromenad, vi invaderade här dagen D(r). D(r)= Duggregn.

Monika är normalt inte i musikgruppen i Ponte de Lima.

Serpa N 37 56 59, V 07 35 46

Här hålls ost och vinmässa i mitten av februari, inget man missar frivilligt! Det bjuds på mycket mer än ost på mässan i Serpa.

Ödehuset i Porto är värd ett besök bara det.

Porto N 41 08 35, V 08 37 56

Från ställplatsen har man utsikt över Douroflodens utlopp. 500 meter utför floden ligger en pittoreskt liten stadsdel, med en fiskehamn.

Mellan ställplatsen och berget finns en flod.

Zumaia N 43 17 35, V 02 14 49

Bra ställplats i ett industriområde med en mycket fin promenadväg in till den charmiga staden. Man går utmed i tio minuter floden och över en liten gångbro så är man mitt i centrum.

Röken och dofterna är tunga när det grillas korv an mass i Querença

Querença N 37 12 01, V 07

Här hålls varje år i slutet av januari korvmässa. En liten vacker bergsstad som under mässan hundradubblar sin befolkning. Här bjuds även på fadosång på byteatern.

KÖP SWECAMPS Husbilbiljett*

– BO FÖRMÅNLIGARE PÅ VÅRA ANLÄGGNINGAR

SWECAMP
HUSBILBILJETT*

200 kr

2 PERSONER • 1 NATT

**Parkera din husbil hos oss –
koppla av, upplev, njut och skapa
minnen av stunder tillsammans.**

***HUSBILBILJETTEN** kostar 200 kr och gäller för två personer och en husbil för en övernattnig under perioden 15 september – 15 maj. En biljett per övernattnig. Övernattningen inkluderar el och på alla Swecamps anläggningar finns möjlighet för påfyllning av vatten. LÄS MER OCH KÖP DINA BILJETTER PÅ WWW.SWECAMP.SE

swecamp

STUNDER TILLSAMMANS

Indra i baksätet på den McLouis husbil som tog henne till sina rötter.

Indra på trappan
till Glömminge skola.
Samma trappa hennes
pappa sprang i
som barn.

På jakt efter rötterna med husbilens hjälp

Tonåringar har i allmänhet ett svalt intresse för husbilar, men inte så för Indra Blomhage-Dopping. För hennes del var husbilen chansen till fem dagars släktforskning på Öland.

Här är hennes berättelse.

AV INDRA BLOMHAGE

Känslan börjar redan när vi kommer upp på Ölandsbron. Den där känslan av lugn, lycka och spänning. Allt jag associerar Öland med är glada sommarminnen. Jag tror det beror på flera saker, dels är det otroligt vackert här, på solens och vindarnas

En sliten dörr får ny mening när man vet att sin pappa och andra släktningar använt den dagligen.

ö, dels är det våra semestertider. Det är dags att slappna av och njuta till fullo. Dessutom blir Pappa alltid så glad när han kommer hit. Han har sagt att han är så glad att få ta med oss till våra rötter, där han tillbringade sin barndom med sin pappa och mamma. Han, som annars inte så ofta berättar historier om

när han var liten, delar glatt med sig om hur han tillbringade tiderna på Öland.

Vi stannar på Borgholms camping, och sätter oss sedan i solen utanför husbilen och njuter.

Redan tidigt, ja tidigt för att vara jag i alla

>>

Glömminge Kyrka.

På väg ner mot Blomhaga.

som var den förste att äga Blomhaga. Det är vackert, en upplevelse att se detta. På min gammelfarmor och gammelfarfars grav växer det fullt av starkt röda blommor.

Jag tänker på hur jag umgås med mina far- och morföräldrar, och hur det måste kännas för pappa, som också umgicks med sina på samma sätt. Efter visiten på kyrkogården går vi bara några hundra meter, och vi är vid Glömminges gamla skola. En liten, rätt sliten byggnad, och en ganska tom skolgård. Jag tittar på trappan upp till byggnaden, där farfars far och hans bror sprungit upp och ner hur många gånger som helst, salarna de suttit timmar och timmar i. Gården de lekt på, med sina vänner, i 1900-tals kläder.

Vi vandrar vidare mot den lilla affären dit

fall, tonårsdotter, väcker pappa och min bror mig. Det är dags att åka till Blomhaga, den vackra gården där släkten på vår sida bott och levt i generationer. De två gårdarna, en byggd 1901, och en redan på 1800-talet, det är också platsen vi fått vårt efternamn Blomhage ifrån. Det är så coolt att kunna säga att man kommer från Öland, från ett vackert semesterställe. Man blir liksom stolt.

Väl på Blomhaga träffar vi min farfars kusin, hon som just nu har Blomhaga. Hon bjuder på kaffe och bullar och vi sitter och pratar i solen. Hon visar listor över människor från generationer tillbaka. Jag sitter och skissar upp ett släktträd i takt med hennes historier. Äntligen får jag grepp om den spännande historien om hur två bröder, träffade två systrar, och blev kära i varsin, och hur ett av dessa par blev min farfars föräldrar. Vi går så långt tillbaka att jag nu vet namnen på min farfars far- och morföräldrar, och deras syskon och kusiner. Födda under mitten av 1800-talet, så länge sen. Men hade de aldrig träffats – något enda litet sammanträffande så att två av dessa människor aldrig träffats, – då hade jag inte suttit här, nästan 200 år senare. Det är så sjukt på något sätt. Där jag sitter gick de omkring, och levde sina liv, min släkt. Jag fylls av en känsla av

nära koppling till dem, och platsen. Pappa visar oss ner till badplatsen där han sprang och lekte med sin pappa, mamma, bror och systrar.

Efter Blomhaga åker vi till kyrkogården. Där ser vi flera gravstenar som tillhör människorna vi nyss pratade om. Farfars föräldrar, och deras bror respektive syster, och mannen

Farmors och farfars grav på Glömminge kyrkas kyrkogård.

Det blev mer än bara släktforskning på Öland, här är vi parkerade vid kajen i Stora Rör.

de gick för att handla. Allt är omgjort och nytt, men jag ser bara framför mig hur de små pojkarna gick från Blomhaga hit, varje dag till skolan, och till affären när det behövdes. Jag tänker på något sätt på Astrid Lindgrens böcker och karaktärer. Här går jag, lika gammal som de var när de bodde här, och tänker tillbaka. Jag hade inte funnits om inte de levt sina liv som de gjorde, och jag är tacksam.

När vi sitter på Blomhaga säger farfars kusin något som får mig att reagera. Hon berättar att hon önskar, så starkt, att hon släktforskat mer, tagit reda på mer fakta om våra rötter och pratat mer med sina mor- och farföräldrar när hon var yngre. Pappa håller direkt med, och jag antar att de flesta känner samma sak, det är något starkt och viktigt med kopplingen till dem jag känt under den här veckan. Jag är så glad för den här resan, för det vi upplevt, lärt oss och förstått, och kanske känner jag så en dag: "Vad ovärderlig den där resan var". Att vi bestämde oss för att med vår moderna husbil följa våra rötter och upptäcka och se vad våra förfäder upplevt och sett, långt innan vi fanns på jorden. ●

Paus på rastplatsen vid Glömminge, här bjuds en härlig utsikt.

PS

Vi bodde på Kapelluddens camping i Borgholm. Kostade 490 kronor för två dygn; veckan innan var det dyrare och affären hade stängt den här veckan tyvärr. Övrigt är det en bra camping rent och snyggt nära in till Borgholm.

KORTASTE VÄGEN TILL SEMESTERN

Med Scandlines får du en skön paus på vägen, vare sig du reser från Helsingborg till Danmark, eller vidare söderut via Rödbby eller Gedser till Tyskland. Vi erbjuder dig en genväg, men inte bara det, du får också en chans att koppla av, äta gott och shoppa till bra priser.

Res till Öresunds lägsta pris
med AutoBizz Smart
– Läs mer scandlines.se/bizz.

Vi önskar er en trevlig resa!

**ÖRESUNDS
LÄGSTA
PRIS
FR. 222:-**

ALLTID EN AVGÅNG SOM PASSAR

Scandlines
HELSINGBORG-HELSINGÖR

TYSKLAND – VÄRLDSARVET LIMES GERMANICUS

Den första tyska muren

En kraftig mur och ett djupt dike skulle hålla fienden borta.

Profilen i stål visar hur en av huvudportarna till kastellet såg ut. I 100 år höll den germanernas arméer borta innan garnisonen måste hem för att försvara själva Rom.

Säg mur och Tyskland och de flesta tänker på Berlinmuren. Men östtyskarna var inte först – redan romarna byggde en 55 mil lång barriär genom Tyskland. Till skillnad från järnridån är den klassad som världsarv.

TEXT, FOTO OCH TECKNINGAR: PER ANDERSSON-EK

I Osterburken, norr om Stuttgart, reser sig en stålkonstruktion på en höjd över staden. Runt den gröna kullen sträcker sig resterna av en mur.

Här låg en av de många stora fästningarna i Limes*, den försvarslinje som byggdes för att markera romarrikets norra gräns och för att kontrollera handelsvägarna i området. Tanken var också att hålla de fientliga germanerna på avstånd.

Romarna har lämnat efter sig massor av ruiner som blivit våra dagars turistmagneter: Amfiteatrar som den i Pompeji och Colosseum i Rom, teatrar som i franska Orange och Arles, jättelika akvedukter som i Pont-du-Gard och spanska Segovia.

Men de styrande i Rom gillade också att bygga murar. Över stora delar av Europa, mellanöstern och nordafrika finns lämningarna efter deras befästningsvallar.

Idag är fästningen i Osterburken en park där man går på asfalterade stigar mellan ruinerna eller klättrar i trappor upp till den skogklädda övre delen av kastellet.

Det är stort, det är vackert och det är lätt att känna historiens vingslag.

Härifrån kunde dåtidens invånare blicka ut över murar och palissader som sträckte sig så långt man kunde se i norr och i söder.

Nästa större fort låg kanske en mil bort. Soldater patrullerade längs avspärningarna och kontrollerade alla som ville igenom gränspassagerarna.

Det fanns över 50 fästningar längs gränsen som bevakades av runt 25 000 soldater.

Limes var ett jättelikt byggnadsverk som klassades som världsarv av Unesco i juli 2005. Ruinerna omfattar ett område på 250 kvadratkilometer i över 150 tyska kommuner.

Här i Osterburken visar stålkonstruktionen hur en av portarna i fästningen såg ut.

Den var hög, kraftig och måste ha utstrålat makt.

Berlinmuren byggdes för att stänga människor inne, Limes för att hålla dem ute. Båda var makthavarnas sätt att hålla koll på sina riken.

När romarriket var som störst omfattade det nästan hela västeuropa, Asien bort till Iran och kustområdena i hela nordafrika. Den yttre gränsen var många hundra mil. Det krävdes förstås enorma arméer över hela imperiet för att hålla ihop det. Vi som är vana vid telefoner och internet kan knappast föreställa oss vilken tid det måste ha tagit för ett larm om anfall här uppe att nå fram till Rom.

Så man byggde murar och fästningar för att försöka hålla inkräktare borta.

Mest känd är kanske Hadrianus mur i den romerska provinsen Britannia, ett världsarv

sedan 1987. Den började byggas år 122 e Kr och löper 12 mil från kust till kust. Det räckte tydligen inte för att hålla Kaledonierna, de "barbariska" skottarna, på avstånd så 20 år senare byggde man en mur till längre norrut.

I södra delen av dagens Tyskland uppfördes alltså Limes Germanicus, 55 mil lång.

Ett annat exempel på romerska gränsbefästningar är Limes Arabicus på den norra delen av Sinaihalvön i mellanöstern.

Fästningen i Osterburken började byggas år 160. Arbetskraft fanns det gott om, romarna hade tagit miljoner människor som slavar under sina erövringståg och stenmurarna byggdes sannolikt med hugg och slag.

Det blev en fästning på 186 gånger 115 meter, med höga murar, ett djupt dike utanför och portar som omgavs av torn.

Innanför murarna låg förläggningar för soldaterna, förmodligen baracker eller tält.. Fästningen skulle rymma en kohort, 480 fotsoldater, som ansågs vara dåtidens skickligaste krigare. De tillhörde den legendariska legionen Augusta VIII som bildats i Pompeji år 65 f Kr och som tjänade imperiet i 400 år.

År 185-192 lät befälhavaren bygga ut fästningen för att göra den säkrare. Fiender hade kunnat stå på kullen ovanför och skjuta över murarna, nu fick även krönet på kullen murar och ett slags vallgrav.

Fästningen var i bruk ända till år 260, när Rom måste dra tillbaka sina soldater för att försöka slå tillbaka en invasion av visgoter. Storhetstiden var förbi.

Hela den långa befästningsvallen övergavs av romarna och så småningom gick det för Limes som för så många andra byggnader

>>

Här gick en av försvarsmurarna i Limes, en gång 55 mil lång och betydligt större än Berlinmuren.

Ungefär så här tror man att den stora porten i Osterburken såg ut – den som idag markeras med en stålkonstruktion.

som passerat bäst-före-datum: Delar revs och materialet användes till andra byggnader. Konstruktioner i trä, som palissader och vaktorn, ruttade bort.

Delar av fästningarna togs över av befolkningen och blev till skydd i orostider. Man har hittat rester av en vapensmedja från 1200-talet i ett av kastellen i Osterburken.

Men spåren från Limes finns kvar på många håll och på några platser har man rekonstruerat delar av befästningarna med murar, portar och bevakningstorn, som i Welzheim, Rainau och Bad Homberg.

500 år efter det att romarna övergav Limes var det dags för nästa mur i Tyskland. Den gången var det franker i norra Sachsen som byggde en befästningskedja omkring år 810 för att skydda sig mot en slavisk folkstam. Det hjälpte inte, fienden slog sig igenom vallen ändå.

1150 år senare byggdes Berlinmuren.

Den historien kan vi, den fästningen höll inte heller. ●

Kastell Osterburken

N 49° 25' 36.2" E 9° 25' 28.4"

Liten ställplats finns utanför hotell Märchenwald i Osterburken, gratis för den som äter på restaurangen. N 49° 25' 51" E 9° 26' 34"

Ett Limesmuseum finns i staden Aalen, sydost om Osterburken

N 48° 50' 10.5" E 10° 5' 3.4"

www.limesmuseum.de

I Aalen finns en **gratis ställplats**, el kostar €1/dygn, vatten €1.

N 48° 50' 46" E 10° 6' 29"

Andra sevärdheter i närheten: Missa inte Rothenburg ob der Tauber, Tysklands kanske mest kända turiststad med en medeltida stadskärna. I Rothenburg finns två ställplatser och flera campingar. Rothenburg ligger vid turistleden Romantische Strasse.

Inskriptionen i muren berättar att här fanns VIII Augusta, en av romarnas mest legendariska arméer.

Kastellet ligger på en höjd över staden. Idag syns hustaken i samhället, för 2000 år sedan sträckte palissaderna ut sig åt norr och söder.

Det går att få plats med en mindre husbil på parkeringen intill fästningsparken.

*Ordet Limes är latin och betyder "gränslinje" eller "markering". Något som avgränsar. För att härleda ordet är det enklast att använda pluralformen – Limites. Väldigt likt engelskans "Limits". Den mest kända "Limes" torde vara Hadrianus mur i norra England, även kallad Limes Britannicus.

Den romerska försvarslinjen Limes sträckte sig från Koblenz (romarnas Confluentes) till söder om dagens Nürnberg. De små fyrkanterna markerar fästningarna längs linjen, totalt mer än 50 stycken.

Carthagos premium-DNA - en för alla.

Ta reda på skillnaden

Sedan över 35 år visar Carthagos husbilar nya vägar på marknaden. Som alla levande varelser har de ett DNA. Liner-premiumklassens DNA, som gör varje husbil från Carthago till något speciellt. Vi har satt upp som mål att tillverka den bästa husbilen i varje klass. Ta reda på skillnaden du också och res i premiumklassen.

Generna från Carthagos premium-DNA:

- + Balkförstärkt kaross med aluminiuminsida
- + Smart uppvärmnings- och klimatteknik
- + Lastförmåga som fungerar i praktiken och extra mycket förvaring
- + Siktkoncept för förhytten bäst i jämförande test
- + Carthago Personality – unik design inne och ute

**Carthagos DNA
från liner-premiumklassen.**

carthago®
Das Reisemobil.

ENGLAND

GE England EN CHANS

England är ju grått och vått, eller hur? Och Engelsmännen lite stela och konservativa. Det trodde vi också, tills vi åkte dit, upplevde landet och umgicks med infödingarna. Bilden tagen på Cofton Country camping in Dawlish.

Det tar lite tid att vänja sig vid de smala vägarna på landsorten. Särskilt som en husbil är ganska bred.

Vi som älskar sol och värme styr normalt kosan söderut. Men nu har vi gett oss den på att ge England en chans att visa sin soliga sida. Tog England den? Med råge! I fyra veckors tid får vi vara med om fantastiska naturlandskap, varm vänlighet och solsken i mängder!

AV CARLA OCH KEES WITVLIET

Inskeppningen på P&O-färjan i Rotterdam gick som smort. Eftersom vi är erfarna Greklandsbesökare vet vi hur stressigt det kan vara. Men så icke här. Personalen anger lugnt och disciplinerat hur och vart vi ska ta vägen och inte mycket senare har vi kommit ombord och letar upp vår hytt. Perfekt inredd och med havsutsikt från sängen, kan man önska sig något mer?

När färjan lämnar kajen går vi upp på soldäcket och slås av det storslagna ljusspelet av myriaderna av lampor och ljus från Europoorts många raffinaderier. Efter att ha njutit av en musikalisk afton och en god natts sömn informerar högtalaren oss hurtigt att frukosten är serverad. När vi lagt till är det dags för det verkliga elddopet:

>>

Bourton on the water, Cotswolds venedig. Ser ni Minin på bilden?

Floden Avon på sin väg genom Bath.

vänstertrafiken. Ja, det är något vi verkligen måste vänja oss vid. Och inte blir det lättare när vi, ett par timmar senare, börjar rundresan i vår husbil från Swift. Första hållplatsen ligger ett hundratal kilometer därifrån, mitt i Peak District. Nervositeten vet inga gränser när vi styr ut från fabriken. Men vi vänjer oss snabbt vid den engelska körstilen och de smala landsvägarna.

När vi på eftermiddagen packar upp på (den fantastiskt belägna) campingen Rivendale i Ashbourne (www.rivendalecavanpark.co.uk) kommer våra förutfattade meningar på skam! Blå himmel och strålande solsken. Våra vilstolar lockar till solbad, men vi har inte hamnat mitt i naturen av en slump: Fram med vandringskorna! Drygt två timmar senare, nöjda efter vandringen, belönar vi oss själva med att sjunka ner i stolarna. Vandringskartan som vi fått vid receptionen hade lett oss över höjder och dalar, tagit oss längs stenmuromhängnade hagar och ängar med fridsamt betande kor. Trivsamt tur.

Följande morgon besöker vi campingcafé-

et. Efter en kopp kaffe styr vi kosan till nästa resmål, Cotswolds. Campingen Briarfields (www.ukcampsite.co.uk) ligger i utkanten av staden Cheltenham. Vi är, mildt sagt, förvånade när vi upptäcker att nästan hela campingen är fullsatt. Den vänlige campingföreståndaren förklarar att de flesta engelsmän inte packar ihop sina campinggrejor förrän efter sommarlov.

Dagen därpå styr vi kosan till stadens centrum, ungefär femton kilometers därifrån. Busshållplatsen ligger precis vid campingen. Huvudgatan är synnerligen chic med sina eleganta affärer. Staden är dessutom känd för den årliga musikfestivalen som hålls här. Här har nämligen Brian Jones, Rolling Stones legendariska gitarrist, sina rötter.

När resan för oss allt djupare in i Cotswolds, påminner naturen om det utsträckta och böljande landskapet i Frankrike. Vi parkerar husbilen i Cotswolds "Venedig", Bourton On The Water (www.bourtoninfo.com). En pittoresk by, full av små, mysiga affärer och en fridsamt strömmande bäck full av kvackande änder och kantad

med välansade gräsmattor. Glada och nöjda av vårt mellanstopp drar vi igång husbilen igen. Eftersom vi är intresserade av städerna Bristol och Bath hamnar vi på en liten lantcamping (www.knightsfolly.co.uk) i byn Bitton, mitt emellan de två städerna. Vi slår numret som anges vid entrén och efter en stund ger den joviala ägarinnan Julie oss en vacker plats på campingfältet och förklarar hur bussarna går mellan båda städerna. Där går också en cykelväg anlagd längs med den gamla spårvägen. En trevlig överraskning är att ett originellt ånglok också använder sig av spårvägen med ett tågstopp i Bitton.

Bada i romersk stil och rörande barnstämmor

Bath blir vårt val och – självklart – väljer vi att ta oss dit i den berömda dubbeldäckaren. Efter resa på femton minuter anländer vi i centrum och tar vi oss sedan till fots till Abbey Church, byggt på 1400-talet, med sina imposanta fyrkantiga torn. Det brusar av liv på torget och gatuartister underhåller. Inne i kyrkan dras våra blickar till de enorma

Färgglada arbetarhus i Bristol.

Royal Crescent i Bath.

blyinfattade fönstren. När vi på söndagsmorgonen återvänder till kyrkomässan rörs vi djupt av Abbey Choirs klara sångstämmor.

Sedan är det dags för Baths största publikattraktion: varma brunnar som dateras så långt tillbaka som till romartiden. I rummet "Pump Room" sänker vi oss ner i vattnet och njuter av en utomordentligt god kopp te omgivna av kammarmusik.

Efter att ha korsat The Circus, ett imponerande runt torg, hamnar vi på stadens mest kända gata, Royal Crescent. Gatan kantas av ståtliga hus, säkert tvåhundra år gamla, med enorma gräsmattor på gatusidan och med utsträckta vyer över landsbygden. Imponerande! Vi avslutar vår stadsvandring vid floden Avon, med utsikt över bron Pulteney Bridge, byggt på 1700-talet, och en magnifik park. Det är inte svårt att se att Bath är en av Englands vackraste städer.

Bristol, den levande studentstaden

Man kan undra om studenterna verkligen inser att de bor i juveler till universitetsbyggnader. Ungdomarna är ett direkt bidrag till att stadens centrum med dess myller av restauranger bruser av liv. Utsikten över de färgglada arbetarhusen som kryper uppför sluttningen är härlig när man sitter på en uteservering vid den gamla hamnen. De små och egensinniga affärerna som kantar den branta trappan "Christmas Steps" är roliga att besöka. Det mest fotograferade objektet i staden är utan tvekl den berömda hängbron över Avon, som dateras till 1864.

Det rofyllda Devon med en exotisk accent

Efter det hektiska stadsbruset styr vi kosan mot kusten och hamnar i den lyxiga camping Cofton Country i Dawlish (www.coftonholidays.co.uk). Vi parkerar husbilen

på en terrass med storslagna vy över det böljande landskapet. Den lilla hamnen i Cockwood är pittoresk och nås efter en promenad på en och en halv kilometer.

Det kan inte bli mycket bättre efter det att vi slagit oss ner i puben med en paj med färska grönsaker och ett glas Guinness för att släcka törsten.

Vi inser att Exmouth utan tvekan är en mondän badplats när vi stiger iland efter en färjeöverfart med utsikt över floden Exe. Ståtliga byggnader, parker fyllda av blommor och chika hotell ger staden dess eleganta personlighet. Och palmerna längs boulevarden för tankarna till bra mycket sydligare breddgrader.

Cornwall, Bretagne "à la England"

Via A30 hamnar vi i södra England och möts av subtropisk vegetation. På Polmanter Touring Parks camping (www.polmanter.co.uk) har vi från husbilen utsikt över Keltiska

havet. Vilket drömmeställe! Under en härlig sol tar vi en halvtimmes promenad från campingen till St. Ives. Med sitt virrvarr av smala gränder, fantastiska stränder och konstgallerier är det här favoritstället för såväl turister som konstnärer. Tate Gallery, den lilla kusinen till det berömda museet i London, är den största turistattraktionen med dess målningar och skulpturer.

Devon, gröna kullar och hemlighetsfulla fossiler

Wow! När vi vandrar längs Charmouths strand överraskas vi av mäktiga klippor, gnistrande i solskenet. Fantastiskt. En länga med nostalgiska strandhus i trä kompletterar bilden. Vi sätter oss på en bänk i solskenet och njuter av det vackra skådespelet. Extra fascinerande är det här vid ebb. Talrika fossiler runt klipporna drar till sig rundströvande aficionados. Den charmiga byn lutar sig mot de gröna kullarna som sluttar ner mot havet. Vår husbil väntar på oss en kilometer därifrån, på Newlands Holidays camping (www.newlandsholidays.co.uk) med vacker utsikt över Charmouth.

Vattenlyx till tusen

En helt annan bild ger Hamble, på campingen Riverside (www.riversideholidays.co.uk), nära Southampton. Platsen omges av ett antal hamnar med säkert tusen båtar med de mest lyxiga jakter du kan tänka dig. Solen har lockat ut många båtar på öppet vatten. Vi njuter av scenen men magen knorrar, vi tar oss till en trevlig pub. Positivt överraskade är vi av den hemmagjorda pajen. Fantastiskt god!

>>

Stenmurar korsar landskapet i Peak District.

Utsikt över St. Ives.

"Tea for two".

"tea for two"! Tekanna, scones, tjock grädde och marmelad, roligt och jättegott!

Oxford, studenter och drömlika "toppar"

Det är inte konstigt att studenter väljer att komma hit. Vilken pompa och ståt dessa byggnader utstrålar. Skylinen är en verklig strid mellan universitetsbyggnadernas alla torn och toppar. De vackert dukade borden i matsalen i Christ Church College visar tydligt att här styrs man av gamla traditioner, inga frallor på stående fot i skolmatsalen här inte! Från väggarna stirrar framgångsrika studenter från svunna tider på hur dagens studenter intar sina måltider. Även den tillhörande katedralen har en otrolig skönhet.

De övertäckta marknadshallarna i centrum är av en helt annan kaliber, med sina affärer i

>>

Ståtliga Oxford.

Innergården på Christ Church College.

"Tea for two"

Och så är det dags för efterrätten på vår engelska resa, Oxford. Vi etablerar oss på den fantastiska campingen Bridge Villa (www.bridgevilla.co.uk) i Wallingford, vid floden Theems. Med busshållplatsen framför näsan

tar en typisk dubbeldäckare oss till Oxford på en halvtimme. Wallingford, den historiska lilla staden som ligger vid campingen, är också väl värd ett besök. Mysiga små affärer och pubar, ett trevlig torg och – javisst – ett tehus där vi äntligen föll för den traditionella

Oxfords skyline är tinnar och torn.

Nostaligtrippp med ångtåg i Bitton.

Vista beach i Charmouth.

53.106547, -1.761553

Camping Rivendale Park, Ashbourne

50.196782, -5.489340

Camping Polmanter Touring Park, St Ives

50.738974, -2.890118

Camping Newlands Holidays, Charmouth

51.895179, -2.134177

Camping Briarfields, Cheltenham

51.599649, -1.116544

Camping Bridge Villa, Wallingford

53.768687, -0.860559

Camping Brenda House, Howden

50.869693, -1.314419

Camping Riverside Holidays, Hamble
Camping Knights Jolly Farm, Bitton

51.428123, -2.469061

Camping Cofton Country, Dawlish
50.612267, -3.459993

Mäktiga klippor i Charmouth.

Bron över floden Thames i Wallingford.

en stil som påminner om Beatrix Potters teckningar. Vi avslutar vårt besök stilfullt med att ta en kopp espresso i den charmiga kaffehörnan i världens största bokhandel. Med 250 000 böcker på en armlängds avstånd smakar kaffet förträffligt!

"Goodbye"

Sorgligt men sant, men det oundvikliga slutet på vår resa har infunnit sig.

På väg mot Hull, i North Howden (www.brendahouse.co.uk), njuter vi av den sista övernattningen i vår Swift, ett fint resesällskap! Resan var en pärlband av en mängd djupa intryck: små dvärghus, gränslösa utsikter, mäktiga klippor, fantastiska städer, skolbarn, klädda i välstrykta skoluniformer eskorterade av fulltatuerade föräldrar, hjälpsamma människor som gjorde att vi alltid kände oss som hemma. England: "thanks, it was lovely. And sunny!"

PUB, ett viktigt engelskt vardagsrum

Att puben (Public House) intar en viktig roll i det sociala livet i England var något som vi verkligen insåg under resans gång. Hur liten en by än är, en pub hittar du alltid

Det är vardagsrumskänsla på puben.

Matsalen i Christ Church College – inte en vanlig skolmatsal direkt...

och vilken du än besöker hälsas du alltid hjärtligt välkommen. Här träffar du den lokala befolkningen som njuter av ett glas Guinness. Samtidigt är det det bästa stället för att provsmaka den lokala maten. Sätt dig vid bardisken, för till och med fyllandet av en pint är i sig ett härligt skådespel.

Handtaget skjuts och upp ner, om och om igen, medan man tålmodigt väntar på att glaset fyllts helt, och... utan något skum! Och skulle det visa sig att det pågår en viktig rugbymatch, då är stället proppfullt av entusiastiska supportrar. ●

Paj på puben! Delikat!

På vår resa genom England hade vi givetvis en engelsk husbil för den kompletta upplevelsen.

SKANDINAVISK KVALITET FRÅN SMÅLAND.

Storebro Tapetseri är specialisterna inom tapetseri och sömnad av högkvalitativa och hantverksmässigt tillverkade inredningar till båtar, husbilar, husvagnar och möbler.

Kontakta oss idag så berättar vi mer!

Telefon: 0492-306 66 E-post: tapetseriet@storebro.se www.tapetseriet.se

STOREBRO
TAPETSERI & INREDNING AB

Europas vilda

Den imponerande ringmuren runt Aigues-Mortes, 1200-talsstaden som byggdes för att en kung ville åka ut på eget korståg.

Vita hästar, svarta tjurar och rosa flamingos. Västeuropas största deltaområde bjuder på ett spännande djurliv i alla färger. Här är det också nära mellan natur och kultur: Camargue lockar med sandstränder, safaris, ridturer och världsarv.

TEXT OCH FOTO: PER ANDERSSON-EK

Slättlandet där floden Rhône når Medelhavet i södra Frankrike är ett slags europeiskt vilda västern med sina cowboys på de legendariska hästarna. Inte blir det sämre av att sightseeing-båten där ute på floden ser ut som en hjulångare.

Den är förstås inte äkta, hjulet därbak bara en attrapp. Men cowboyerna är på riktigt – de kallas gardians och sköter boskap året om ute på de sank aängarna. När flo-

derna svämmar över på vintern och tjurarna behöver flyttas till torrare områden är det cowboyerna som gör jobbet, här kan inga fordon ta sig fram.

Området är också glesbefolkat som en gång slätterna i vilda västern. Utom på sommarhalvåret, när turisterna strömmar hit för att se djurlivet, rida eller vandra på murarna i Aigues-Mortes, en av Frankrikes bäst bevarade medeltida städer.

Många kommer också för att bara sola och bada. Området har mer än 300 soldagar om året.

Massor av flamingos

Det är ett platt och säregt landskap man färdas genom på väg mot stränderna längst i söder. Horisontlinjen är jämn så långt ögat når, bara avbruten av träddungar och enstaka hus. Här och var syns dammar, vattendrag >>

Hjulångaren Tiki III tar turisterna uppför Petit-Rhône, bland fåglar och strandängar med betande tjurar.

Sankmarkerna i Camargue rymmer många fågelarter, men den rosa flamingon är områdets egen superstar.

västern

Vita hästar, svarta tjurar och en gardian – närmre vilda västern än så här kommer vi knappast i Europa.

Den romerska teatern, ett av flera världsarv i Arles.

Magnifika fåglar syns överallt längs stränderna när vi sakta glider förbi på floden.

Havsvågorna har byggt en kustlinje av sandbankar som stängt in landet innanför och dämt upp laguner av salthaltigt vatten. Stora arealer är obrukbara och oframkomliga för människor, men idealiska för många fågelarter. Redan 1927 blev en del runt den största lagunen, Étang de Vaccarès, klassat som en fristad för fågellivet. 2008 bildades ett stort

naturreservat, Parc naturel régional de Camargue.

Det är ett paradys för fågelälskare. Västerut, mot badorterna La Grand-Motte och Frontignan, finns stora laguner där man på nära håll kan se tusentals rosa flamingos gå och beta i det grunda vattnet. Och i reservatet Parc Ornithologique du

Pont-de-Gau som ligger intill väg D570 söderut mot Saintes Maries de-la-Mer kan man beskåda andra sällsynta fågelarter.

Men de vita hästarna drar kanske flest turister. Överallt längs vägarna ligger gårdar som lockar med ridturer på ponnyerna som är kända för att vara lugna, stabila, intelligenta och nyfikna.

Camargueponnyn föds brun eller svart men bleknar efter hand. Om 5-6 år är fölet lika vitt som sin mor.

Brun som föl, vit som vuxen

Camargue-hästen har mer än något annat blivit en symbol för området. Den är unik på flera sätt, dess hovar och stabila gång gör den idealisk för arbete i sankta områden. Och färgen: Hästen är alltid vit (avblekbar skimmel) som vuxen. Den föds svart eller brun, men ljusnar med åldern och blir vit i 5-7-årsåldern.

Det sägs att Camarguehästarna sparar energi i vila men ger allt i sitt arbete.

Hästrasen är mycket gammal. Man har hittat 15 000 år gamla grottmålningar där hästar som liknar Camargueponnyn avbildats, och de finns omnämnda i dokument från romartiden. Redan då var rasen berömd – romare, greker och araber kom till området för att fånga in och tämja hästar.

Då fanns tusentals vilda Camarguehästar som vandrade omkring i hjordar på slätterna. Några vildhästar finns knappast kvar men de vita, smäckra djuren syns överallt i inhägnade hagar där de flesta hyrs ut som ridhästar.

Oblodig tjurfäktning

Camargue är också känt för sina svarta tjurar som betar ute i landskapet. Få människor syns till där och det är meningen; en del av tjurarna föds upp till tjurfäktingar och ska ha så lite kontakt som möjligt med människor innan dess. Man vill att djuren ska vara så "vilda" som möjligt.

Överallt finns flockar med de vita hästarna, och för den som vill rida finns det massor av rancher som erbjuder ridturer.

Ringmuren i Aigues-Mortes har sett i stort sett likadan ut i 800 år. Det går att vandra på den runt hela staden, en sträcka på drygt 1,5 kilometer.

Aigues-Mortes lockar med sina murar och sin historia, men kanske också med alla butiker för den shopping-sugne.

Tjurarna betar fritt ute på sankmarkerna och kommer sällan i kontakt med människor. Det är meningen – de ska vara så vilda som möjligt inför tjurfäktningarna.

Camargue-tjurarna väger 2–300 kg, ungefär hälften av de spanska som används vid traditionella tjurfäktningar. De ser också annorlunda ut, deras horn pekar uppåt medan de spanska tjurarnas pekar framåt.

Tjurfäktningarna i Camargue är inte alls som i Spanien. Här skadas inte djuren. Den svarta tjuren ställs mot vitklädda Razeteurs ("matadorer"), som varken har svärd eller röd mantel utan ett slags lång krok. Med den ska de plocka föremål som lagts mellan tjurens horn, t ex en rosett.

Det är knappast ofarligt, men det är sällan någon som skadas. Och tjuren blir ofta lika berömd som tjurfäktaren. Tjuren Vovo blev en lokal legend och står staty i Saintes-Maries-de-la-Mer.

Allt är inte lika idylliskt. Det förekommer också traditionell spansk tjurfäktning, ett grymt skådespel där tjuren till sist dödas, på arenor i Nîmes och Arles.

Och de flesta tjurarna i Camargues marskland når inte någon arena utan snarare tallrikar i form av den lokala korven eller köttgrytan Gardiane de Taureau.

Vandra på murarna

I Camargue finns gammal och modern historia praktiskt taget sida vid sida. I Aigues-Mortes kan du vandra runt hela staden på en intakt medeltida stadsmur och i La Grand-Motte, bara några mil därifrån, skapade arkitekterna för 40 år sedan en futuristisk stad med ultramoderna byggnader och stora grönområden.

Från murarna i Aigues-Mortes kan man se det som alltid varit områdets största tillgång – stora högar av salt.

De grunda lagunerna har varit perfekta för att bygga salinas, grunda dammar där vattnet får dunsta bort och lämna en skorpa av havssalt. I Camargue har man utvunnit salt sedan stenåldern.

På 700-talet byggdes att försvarstorn

för saltarbetare och fiskare i Aigues-Mortes, men platsen fick sitt egentliga uppsving år 1240. Kung Louis IX ville ha tillgång till en hamn vid Medelhavet för att kunna utrusta korståg mot Jerusalem. Hans bror kontrollerade Marseille i öster och andra kungar områdena i väster, bara det svårtillgängliga träskområdet Camargue var "ledigt".

Han lät bygga en väg över sankmarkerna, en hamn, kanaler och befästningsverk. Men att forsla hit sten och bygga den enorma stadsmuren tog bortåt 30 år.

Idag står den kvar nästan helt intakt, en av Frankrikes bäst bevarade medeltidsstäder med ett rutnät av gator innanför murarna. För den som inte vill gå på muren finns det gott om shoppingmöjligheter på huvudgatorna.

Världsarv från romartiden

Österut ligger en annan historisk tungvikare, Arles som finns på Unescos lista över världsarv sedan 1981.

På romartiden hette staden Arelas eller

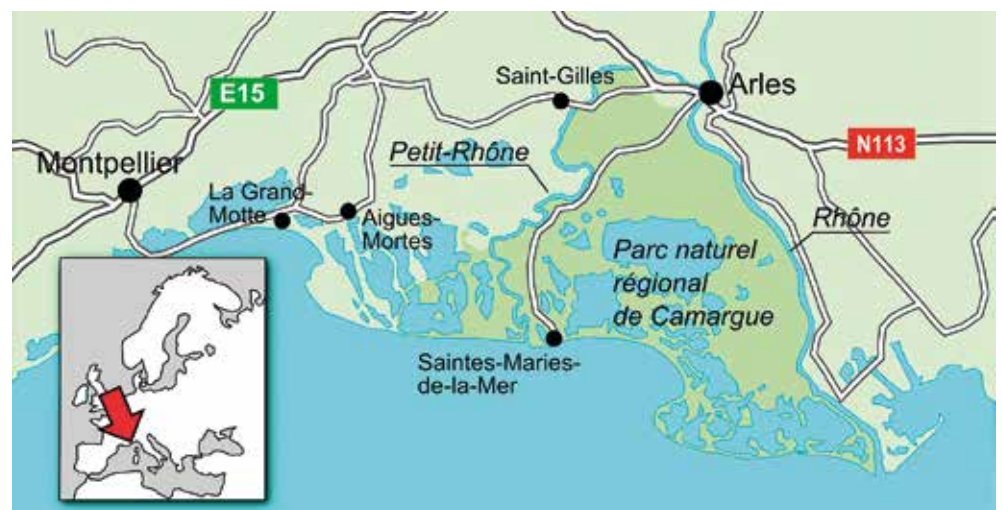

Amfiteatern i Arles rymmer 25 000 åskådare och används fortfarande, men stenläktarna har utökats med sektioner i metall.

Arelate och gjordes år 46 f Kr till en romersk militärkoloni av Julius Caesar. Under senare romersk tid blev Arles huvudstad i provinsen Gallien under namnet Constantia.

Här finns mycket kvar från romartiden. En amfiteater som rymmer 25 000 åskådare och som fortfarande används, man har moderniserat åskådarläktarna med sektioner i metall. Här finns också ruinerna av en romersk teater, av ett palats från kejsar

>>

Bara en vall skiljer ställplatsen från stranden. Bortanför ligger campingen Le Clos du Rhone, dyrare men med fina platser och badlandskap.

Här har utvunnits salt i tusentals år. Havsvattnet får torka i den grunda lagunerna och saltet skyfflas ihop till stora högar.

Konstantins tid, av ett therme och ett forum. Alltihop mitt inne bland modernare bebyggelse och med bilar parkerade intill ruinerna.

Pilgrimer varje år

Huvudorten på sydkusten, Saintes-Maries-de-la-Mer, har en alldeles egen historia. Den omnämns i romerska dokument redan på 300-talet, då under namnet Ra.

Sitt nuvarande namn fick den från tre bibliska kvinnor – Maria Magdalena, Maria Salome som var mor till apostlarna Johannes och Jacob, och jungfru Marias syster som också hette Maria.

De sägs ha flytt för sina liv efter Jesu korsfästelse och landsteg på Camargues kust år 42, och platsen uppkallades alltså efter de tre heliga Marior som kom från havet.

Idag är den en vallfärdsort, men då är det Mariornas tjänsteflicka svarta Sara som hyllas.

Enligt en del berättelser kom hon från den romska folkgruppen och hon har kommit att bli Sara e Kali, romernas skyddshelgon. Den 24 maj varje år kommer tusentals romer till Saintes-Maries-de-la-Mer och den krypta där hennes kvarlevor ligger. Statyn av Sara får nya kläder, tas ut och bärs ner till havet, allt under musik från fioler och gitarrer.

Efter den religiösa processionen väntar tjurfäktingar och flamenco, en musikfest som också lockat många utanför den romska gruppen.

Ta en kopp som Dylan

Det finns alltså massor att se och göra i Camargue.

Som turist bör du inte missa att ta "hjulångaren" Tiki uppför Le Petit- Rhône. Den går i sakta mak mellan sankmarker med massor av tjurar och med majestätiska fåglar på stockar och i buskage längs stränderna, framför allt hägrar.

Guiden ombord berättar på franska men det delas ut inplastade papper där guidning- en finns översatt till engelska och tyska.

Båten vänder vid färjeläget där den riktiga(!) hjulångaren Bac du Savage går en gång i halvtimmen och tar 8 bilar åt gången.

Tikis hamn ligger alldeles intill en camping vid Petit- Rhônes utlopp. För att komma till den eller till ställplatsen intill passerar man Saintes-Maries-de-la-Mer. Stanna till om du kan hitta en P-plats för husbilen och ta en tur i den charmiga lilla staden. Här finns en sandstrand i centrum, ett distrikt med gågator och förstås en staty av områdets mest kända person, en cowboy till häst.

Här kan du vandra i Hemingways fotspår. Han och Picasso tillhörde besökarna när staden var ett centrum för konstnärer under tidigt 1900-tal.

Slå dig ner vid något av kaféerna innan du går tillbaka till husbilen. Det gjorde Bob Dylan här 1975 under romernas musikfest och skrev sin "One More Cup of Coffee". Och visst kan det sitta fint med en kopp for the road innan det är dags att dra vidare, t ex västerut till stränderna vid Frontignan eller Gruissan. ●

Ställplatser/campingar

N43° 26' 59.0" E4° 24' 17.0"

Väster om Saintes-Maries-de-la-Mer finns en ställplats på en stor grusplan. Kostnad €12 per dygn. Vi tyckte att Camping Le Clos de Rhone intill, med poolområde och bra service, var värd sina €20:30.

N43° 33' 55.1 E4° 11' 45.9"

Pony Ranch vid Aigues-Mortes, ca 15 minuters promenad längs kanalen in till stadskärnan. Kostnad €18 per natt inklusive el. N43° 34' 52" E4° 10' 47" Det finns också en annan parkering utanför stadsmuren där det stod flera husbilar.

N43° 33' 55.1 E4° 11' 45.9"

City Camping i Arles.

Kostnad €24 per natt inklusive el. Ca 20 minuters gångavstånd in till centrum.

Obs att vi besökte området under lågsäsong, i mitten av september.

N43° 40' 15.0" E4° 38' 45.0"

Ställplats utanför murarna i Aigues-Mortes.

Hjärtligt Välkomna till Bredängs Camping Stockholm

"Nära Stad & Bad"

Campingen ligger invid Mälaren vid Sätterskogens naturreservat. Ett utmärkt läge för sköna och avkopplande promenader, bad och motion.

Campingen har 4 stjärniga servicehus, affär och en restaurang med rättigheter. Trådlöst internet finns över hela området. Affären säljer nybakat bröd varje morgon. För att ta del av Stockholms stora utbud av museer, teatrar, restauranger, konserter o.s.v. så är det 700 meter till Bredängs T-banestation och 19 minuter till City.

Under perioden maj – september går det även att åka ångbåt till Drottningholms Slott eller till Stockholms Stadshus. Båten går från Mälärhöjdsbadets brygga som är belägen på gångavstånd från Campingen.

Receptionspersonalen hjälper er gärna med all den information som ni behöver för ett lyckat Stockholmsbesök. Campinginformation och länkar till bl.a. Vandrarhemmet, Ångbåten, och SL hittar ni på: www.bredangcamping.se I närområdet ligger IKEA, Skärholmens Centrum, Kungens Kurva och Heron City.

Bra Stockholmsinformation hittar ni på: www.visitstockholm.com

Adress: Bredängs Camping, Stora Sällskapet väg 60, 127 31 Skärholmen
Tel. Camping 08 - 97 70 71 e-mail: bredangcamping@telia.com
Tel. Vandrarhem 08 - 97 62 00 e-mail: mail@bredangvandrarhem.se

Hjärtligt Välkomna önskar
Sven Rytters med personal

Sörälgens Camping

Lat: N 59° 47' 27.24"
Long: E 14° 34' 30"

Många campingplatser har en oförklarlig dragningskraft. Det kan handla om trevliga minnen, vänligt bemötande, god mat, vackra miljöer... Och man drar sig inte för att åka omvägar för att nå dit när man väl är i trakterna.

©TEXT & BILD: CHRISTER JOHANSSON

Sörälgens Camping utanför Hällefors i Bergslagen kvalificerar sig för den kategorin med råge. Jag har vid ett par olika tillfällen haft Sörälgens Camping som basläger under veckolånga resor i Bergslagen. Varje kväll har det känts lika fint att rulla in på campingen vid sjöstranden och höra det välbekanta knastret från grusvägen efter en heldag bland sjöar, skogar och berg.

Det strategiska läget mitt i Bergslagen, i naturskyddsområdet Hökhöjden, drygt ett par kilometer norr om Hällefors, knappt halvannan mil från Grythyttan, gjorde att jag första gången föll för just Sörälgens Camping. Sedan

Pierre Krips (till vänster) är en av delägarna i Hällefors Bryggeri, och levererar naturligtvis öl till restaurangen på Sörälgens Camping.

Campingvärden heter Silke Borchers och med rötter i tyska Köln, med erfarenhet från mobil turism i Ardennerna i Belgien och Michigan, USA.

föll de andra pusselbitarna på plats efter hand.

Campingen ligger vackert inramad av skog med sjön Sörälgens strand på ena långsidan; en mycket rofylld plats, omtyckt inte bara av mobila resenärer, utan även av den vildmarkspräglade lommen – som ställer ganska stora krav på lugn och ro i anslutning till bopplatsen. ●

www.soralgenscamping.se

Medlemstidning för Motor Home Club of Sweden

Bulletinen

NR 2 – 2016

Kom till årsmötet!

Sveriges äldsta husbilsklubb. Medlem i Nordic Motor Caravan (NMC)

Solpaneler

Hur fungerar det?

Intresset och användandet av solpaneler till husbilar, båtar och fritidsbostäder ökar stadigt i landet och tekniken har mognat. Att installera solpaneler på din husbil medför en större frihet bort från camping platser och nätström. Vad bör man tänka på när man ska hitta rätt i det utbud som finns idag?

I stora drag handlar det om solpanelen -dess tillverknings teknik och effektivitet, regulatören som styr laddnings processen samt batterierna. Låt oss titta närmare på de individuella komponenterna.

Solpanelen

Man kan generellt dela upp solpaneler i två grupper, solpaneler med kristallina solceller samt tunnfilmssolceller. Kristallina celler är mest förekommande idag då de har högre verkningsgrad än tunnfilmceller. Solceller genererar momentant upp till 150 W eleffekt per kvm. Antal paneler bestäms av budget, konsumtion och installations yta.

BigBridge Connection levererar högsta kvalitet solpanel system, skräddarsytt till kundens behov. Husbilar, båtar och fritidsbostäder "off-grid" (ej kopplat till elnätet).

Batteri

Batterier för solpaneler kan man indela i fyra kategorier -bra, mycket bra, utmärkt och bäst. Ett "bra" typ batteri är ett "AGM" batteri (Absorbent Gass Math). AGM har en absorberande glassfiberatta som suger upp elektrolyten och sammanfogar blyplattorna för extremt stryktålig konstruktion.

Ett "mycket bra" batteri är ett "MarinGel" batteri speciellt framtaget för marint bruk. Har samma egenskaper som "AGM", fast med ännu bättre cykel livslängd. Ett utmärkt batteri är ett "Gel" batteri. Låg självurladdning, underhållsfritt och tåligt mot frysskador och djupurladdningar. Den senaste, dyraste och absolut mest effektiva batteri typen är Lithium-ion-phosphate (LiFePO4 eller LFP). Snabbaste laddningsperioden från 0-100%, utnyttjar 80% av batteri kapaciteten jämfört med knappt 50% av de andra typerna, 70% mindre storlek, 70% lättare, balanserad laddning per cell. Helt enkelt det bästa du kan få idag! Använd alltid batteriskydd! Batteriskydd kopplar ifrån batteriet och skyddar mot för mycket urladdning som kan skada batterierna.

Regulator

Idag har man valet mellan två typer av regulatorer -PWM eller MPPT.

PWM står för Pulse Width Modulation och det betyder att dessa regulatorer sänder korta laddpulser i snabb följd till batteriet. Är batteriet urladdat sänder regulatören ut långa pulser i ett tätt intervall och laddningen blir nästan konstant. PWM-regulatorer saknar dock MPPT-regulatorns effekthöjande egenskaper, här blir det istället batteriet som bestämmer spänningen med de förluster det innebär.

MPPT står för Maximum Power Point Tracker och det är en teknik som används för att eliminera spänningsförluster mellan solpanel och batteri. Man brukar tala om effekttökningar upp till 35 procent med hjälp av MPPT-regulatorer.

MPPT är den ledande tekniken för bästa effektivitet och även här är det värt att titta närmare på verkningsgrad mellan olika tillverkare. Lite dyrare MPPT har oftast klart bättre verkningsgrad. Solpaneler är märkta med WP (Watt peak). Planerar du att bygga ut ditt system välj en laddningsregulator som har en högre Watt peak.

Erbjudande: solpanel paket för husbil!

BigBridge Connection erbjuder dig ett solpanel paket för husbil. Vi har tagit fram ett startpaket med expansions-möjligheter där du kan lägga till ytterligare solpaneler. Innehåller komponenter av bästa pris och kvalitet från Europas mest framstående leverantörer. (priser inkl. moms)

- 1 x black panel 155 watt (LxBxH 1220*808*40)(1.995:-)
- 1 x Victron MPPT 75/15 regulator (995:-)
- 1 x Batteriskydd Victron Bp100 (875:-)
- 1 x Husbil montering och kabel kit (795:-)
- Totalt ordinarie pris: 4.660:-

Nu för 3.995:-

Tillbehör:

- *Victron "MultiPlus compact" omformare och laddare 12/1600/70 (10.995:-)
- *Victron MPPT kontroll display (895:-)
- *Batteri Tudor Exide GEL 120 Ah (5.385:-)

Kontakta oss nu för en skräddarsydd offert!
Kontakt Roger Wegert
info@bigbridge.se
+46 (0)8 519 71 708
www.bigbridge.se

Adress
Huvudkontor: Luntmakargatan 76
113 51 Stockholm
Lager/kontor: Järnvägsgatan 10
598 70 Storebro
Sverige

INNEHÅLL

I fronten	51
Husbilslivet – en livsstil?	52
Grattis till plats på Ekbacken	53
Gärna husbil – gärna växtodling	54
Årsmöte	56
Årets välbesökta Kistamässa	57
Väg husbilen innan köp	58
Bli medlem	60
Nya medlemmar	61
Träffar	62
Medlemsservice	66

MHCS Bulletinen utges av Motor Home Club of Sweden och utkommer med fem nummer per år som en del av Husbilen Resa. Upplaga 12 000 exemplar.

För åsikter som framförs i artiklarna svarar respektive författare. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera inkommet material.

Ansvar för innehållet i annonserna åvilar respektive annonsör. Anonymt material publiceras inte, däremot kan signatur användas om redaktionen känner till författarens namn.

REDAKTÖR: Stefan Janeld

LAYOUT: ByaTryck

ANSVARIG UTGIVARE: Bruno Riblom

ANNONSER: Anki Beijerbergen van

Henegouwen, 070-531 58 39

TRYCKERI: AS Unipress

www.mhcs.nu

OMSLAGSBILD:

Trevlig stämning på årsmötet 2015.

I fronten

Hej husbilsvänner!
Jag skall börja med tråkigheter först. För någon vecka sedan fick vi det tråkiga beskedet att mässan "Hus på hjul" inte skall genomföras. Vår årsmötesträff var ju planerad till Norrköping delvis med anledning av "Hus på hjul". Nu är det väldigt ont om tid för omplanering så därför fortsätter vi att planera för en träff med årsmöte i Norrköping i alla fall. Vad jag fått veta från gruppen som planerar träffen så kan det bli en bra träff trots allt. Arbetsgruppen har i skrivande stund kommit ut med program och priser. Anmälningssblankett finns nu på hemsidan och i denna tidning.

Kistamässan har gått av stapeln sedan sist. Vi var i vanlig ordning där med vår monter. Denna gång så var det mer fokus på husbilsskolan än tidigare år. Antalet nya medlemmar blev något lägre än tidigare år. Tanken var att husbilsskolan skulle ge goodwill för klubben och långsiktigt främja medlemsutvecklingen. Hörde från besökare att man gillade vår framtoning i husbilsskolan. Hörde till och med av medlemmar att de kände stolthet över klubben. Deltagarna i montern tyckte dessutom att det var både givande och roligt. Trevligt upplägg som vår partner Stefan på Husbilen Test/Resa kommit på.

Som jag skrivit på forumet så är jag glad åt att vi så här tidigt på året har 12 träffar och 1 resa inplanerade. Det är fler än vad jag kan påminna mig om från tidigare år. Två av dessa kan klassas som tematräffar, teknik och golf. På forumet har en fisketräff diskuterats. Min önskan är att någon kan ta på sig ansvaret att ordna en sådan. Självt tror jag att det skulle bli succé. I samband med NMC:s nordiska årsmötesträff i Finland så har jag föreslagit att någon arrangerar en resa i Finland efter träffen. Även det tror jag skulle vara populärt. Vi har även blivit erbjudna att delta i en resa som Norsk Bobilförening (NB) planerar till St.Petersburg, baltiska länderna och Polen.

Framtidsgruppen har nu en kostnadsuppskattning för utveckling av programvara för framtagning av en svensk ställplatslista. Tyvärr så hinner vi inte utveckla programvaran och trycka en svensk ställplatslista i år. Utveckling av programvaran kan göras

MHCS STYRELSE

Ordförande
Bruno Riblom
MHCS – 1303
tfn 070-511 36 98
bruno.riblom@telia.com

Vice ordförande
Mats Haglund
MHCS – 1418
070-735 64 20
mats.haglund@tele2.se

Kassör
Ingrid Törnqvist
MHCS – 903
tfn 070-337 75 00
ingridtornqvist@telia.com

Ord. ledamot
Eva Jönsson
MHCS – 338
tfn 0435-44 05 90
evaibrohuset@hotmail.com

Ord ledamot
Björn Genberg
MHCS – 1003
Tfn: 076-251 54 58
b.genberg@hotmail.com

Suppleant
Leif Bengzon,
MHCS – 1561
tfn 070-875 19 30
leif.bengzon@gmail.com

Suppleant
Ulf Karlsson
MHCS – 308
076-322 54 74
a_u_karlsson@hotmail.com

i år efter beslut i styrelsen. I övrigt så har vi inte kommit så långt med arbetet i Framtidsgruppen som vi hade hoppats. Det finns dock en diger "att göra"- lista.

Program och anmälningförutsättningar till NMC:s årsmötesträff finns i tidningen.

Tryckningen av ställplatslistan NCG beräknas vara klar runt den 17/3. Då borde den vara hos de medlemmarna som beställt den i slutet av mars.

Jag önskar er alla en trevlig vår och att ni snart kommer ut med era husbilar.

Bruno
Ordförande

Känguru-ungen

Husbilslivet – en livsstil?

Nu i dagarna kring påsk är många husbilsägare förväntansfulla, till och med uppspelta därför att de är nu i färd med att ta fram husbilen ur vinterideten. Det är roligt och berikande att köra och bo i husbilen, och för många är den mycket viktig.

Jag umgås med min husbil nästan varje dag. Låter kanske konstigt men min fru och jag använder bilen året runt, i ur och skur. De dagar vi är hemma och inte använder den, står den på ladugårdsbacken. Och jag gör mig då och då ett ärende in i den. Kollar temperaturen eller så har jag något annat trivialt göromål att uträtta. Jag är medveten om att jag inte alltid behöver övervaka värmen, men jag tar mig tid att göra det och jag gör det gärna. Det är helt enkelt så att jag trivs med att vara i vår husbil. Och det bästa är givetvis att resa i den.

Nördigt? Ja, om vi tar bort det nedsättande i uttrycket, så går jag med på det. Men jag märker att jag ingalunda är ensam. Jag läste för några år sedan ett inlägg på en hemsida om mannen som fick hem den nya husbilen. Första natten ratade han hustrun och sängkammaren och sov ensam i deras nya bil. Han fick många gillande kommentarer av andra husbilsägare som till fullo förstod hans val. Och jag tyckte själv att det var väl inte så konstigt. Han gjorde ju helt rätt. Jag kommer inte ihåg det, men fru Sigbrit påstår att jag har gjort samma sak.

Vad jag vill ha sagt är att husbilen för

många av oss inte bara är ett fortskaffningsmedel med övernattningsmöjlighet. Den betyder och symboliserar något mer. Exakt vad, är inte lätt att sätta fingret på. Men de flesta husbilsägare svarar frihet när du frågar dem vad husbilslivet innebär. Frihet från vad? Från vardagslunkens rutin kanske. Friheten att åka vart man vill och besöka vem och vad man vill. Ja, det är nog del av förklaringen.

En annan orsak till husbilens popularitet är att man har hemmet med sig. Det kan man märka på olika sätt. Bilar som har haft samma ägare under en längre tid är ofta väl pyntade. Det hänger foton av barnbarnen på väggarna, små prydnadssaker står på bordet och bilen är full av egna textilier. Man märker att ägarna trivs, helt enkelt därför att de är hemma.

När man är på kalas eller besöker barnen drar man sig gärna tillbaka till husbilen för natten. Den egna sängen och härden är guld värda. Man är hemma även om man "borta på besök".

Att husbilen är trång jämfört med det ordinarie hemmet spelar inte så stor roll. Mats Dempe i Strömstad (Husbilen Test 3/2014) insåg det och sammanfattade känslan för husbilen på ett mycket bra sätt:

"För mig är det som att flytta in i min egen värld. Husbilen är min egen lilla koja där ingen kommer åt mig. Det är en väldigt stark känsla att kunna se världen utan att egentligen behöva gå ut ur bilen."

Att man kan bo i den kojan länge och

trivas, det har vi åtskilliga belägg för. Husbilsparet Stig Forsberg och hans fru Monika spenderar nästan 300 av årets dagar i sin husbil. Och de är inte ensamma och inte heller knepiga på något sätt. Tvärtom. Och det finns andra, till exempel heltidsnomaderna Birgitta Andersson och Håkan Bengtzon (Husbilen Test 10/2014), som helt enkelt har gjort sig av med sin fasta bostad för att bo permanent i sin husbil. Och det fungerar alldeles utmärkt. Många av dessa långtidsboende tillbringar vintern i Spanien eller i Portugal.

Ja, husbilen inbjuder många till en lite annorlunda livsstil, som uppenbarligen är både långvarig och smittsam. Som så många säger: Borta bra men husbil bäst!

*Björn Genberg
– 1003*

Grattis till plats på Ekbacken!

110 medlemmar hade anmält sitt intresse för dragningen och de första 45 har nu vunnit en plats på Ekbacken. Se separat lista härintill där de som har vunnit en plats är presenterade med medlemsnumret i nummerordning. Reservplatserna är presenterade i dragningsordning.

Priset för biljetten är 1 040

kronor och det omfattar husbils-plats på Ekbacken, inträde till mässhallarna för två vuxna och tre barn under samtliga dagar. Ekbacken anses som den bästa platsen på Elmia. Det finns ingen möjlighet till el.

Betala för din plats på bank-giro 308-1221, skriv Elmia och ditt medlemsnummer senast den

20/4. Därefter tillfaller platsen reserverna.

Har ni frågor kontakta Ingrid Törnqvist på tel. 0702 68 72 67 på onsdagar kl. 18.30–21.00 eller via e-post: ingridtornqvist@telia.com

Vi kommer givetvis att ha någon form av aktivitet under en eller två kvällar på Ekbacken vid vårt tält eller i ladan.

Vinnare

266 Keijo Mehto
272 Lorentz Dahlberg
281 Thomas Lindgren
284 Leif Salomonsson
322 Knut Svedjetun
332 Jan Hedlund
338 Lennart Ekblad
427 Bertil Andersson
502 Hasse Rönnlöv
520 Lena Brusberg
569 Bengt Eriksson
590 Margareta Holmgren
602 Inge Dahlberg
884 Märta Lewenstam Persson
998 Ronny Wikström

1184 Karl Henriksson
1268 Bertil Ragnarsson
1306 Erik Benjaminsson
1576 Gert Johansson
1716 Göran Rothoff
1800 Sven-Olof Karlsson
2071 Anna Broman
2129 Margareta Bredberg
2153 Urban Egelstig
2273 Christer Lembke
2668 Roland Eriksson
2726 Conny Månsson
2850 Marianne Lindeborg
2949 Sören Alm
3033 Sven Lundblad

3126 Rolf Jacobsson
3218 Roger Bengtsson
3302 Sune Eliasson
3311 Tommy Lundborg
3359 Björn Gustafsson
3383 Lars-Åke Dalberg
3476 Björn Landell
3605 Anders Karlsson
3652 Kaj Kiesbie
3665 Bo Broström
3670 Susanne Lundgren
3673 Berit Andersson
3688 Christer Andersson
3718 Leif Molin
3724 Johan Engstrand

Reserver

730	136	3106
727	3687	2555
3715	849	349
2436	58	2677
1129	1080	802
3654	3078	903
2780	2468	1472
1421	77	1225
1459	3668	91
7	1065	1819
2124	994	1494
35	1259	1178
31	404	3079
1017	2527	3696
1823	3386	2515
251	854	690
3662	1827	2202
757	1287	3721
2007	3358	2637
3686	831	3692
3503	935	2632
3707	1163	

Gärna husbil – gärna växtodling

Gillar du både att åka husbil och att odla din trädgård och dina krukväxter? Och har ont om vattningsvilliga barn/föräldrar/grannar?

Här får du några tips som kan underlätta. Vi börjar med trädgården. I kommande nummer av Bulletinen gäller det krukväxter.

TEXT: MARIANNE LINDEBORG

Perenrabatterna ligger i intervila, blomstjälkarna står bruna och grå. Under dem väntar de nya, livskraftiga skotten på vårvärmen. Här i vår trädgård i Örebro väntar emellertid också något annat: vår husbil, ständigt startklar för nya spännande utflykter.

Kombinationen trädgård och husbil är inte särskilt lyckad. Husbilen lockar till korta och långa utfärder men trädgården behöver egentligen ständigt återkommande skötsel om den ska kunna bjuda på lite mer än bara stenytor och buskar.

Själv är jag väldigt intresserad av att odla perenner och grönsaker och jag har tampats

med frågan om husbilstid och trädgårdstid i många år. Till och från har vi fått hjälp med vattning men framöver måste nog trädgården kunna klara sig själv.

Grusigt och fullsatt

Under årens lopp har jag gjort en hel del anpassningar och fler lär det bli. På framsidan som vetter mot gatan har vi låtit gräva bort gräsmatta och lagt en liten grusplan, för att slippa lurvigt gräs som signalerar bortavaro. Det enda grusplanen kräver är ett par rejäla ogräsrensningar vår och sensommar, men det tar mycket mindre tid sammanlagt än veckovisa gräsklippningar.

Rabatterna försöker jag fylla helt och fullt med växter. Med varierande resultat. Men när växterna hamnar på rätt plats med tanke på jordmån, vattentillgång och sol/skugga så frodas de och håller själva undan ogräset.

Odla grönsaker är väldigt roligt. Idag har jag några pallkragar som brukar fyllas med squash, bönor, rödbetor och persilja. Men där krävs vatten och åter vatten. Har jag tur så regnar det tjugofem millimeter en gång i veckan hela sommaren ...

Husbilsglädje och odlarglädje. Knepig kombination. Foto: Marianne Lindeborg

Vad kan man göra med sin älskade trädgård så att växterna överlever och helst också trivs medan man susar runt i världen med sin älskade husbil?

Jag ställer frågan till trädgårdsrådgivare Lise-Lotte Björkman på Riksförbundet Svensk Trädgård:

Hur sköter jag trädgården så den klarar sig bättre på egen hand?

– Det är mycket enklare om du har fuktighetshållande jord som lerjord i din trädgård. Sandjord torkar ut väldigt snabbt, säger Lise-Lotte Björkman. Om du planterar nya växter så gör det tidig vår eller på hösten så att de hinner rota sig ordentligt före sommaresemestern, och inte behöver passas med vatten.

– Var noga med ogräsrensningen vår och höst. Det räcker oftast med det, och du kan komma hem till en fin trädgård även efter en långresa.

Vad kan jag göra med rabatterna?

– Det gäller att minska vattenavdunstningen. Täck jorden mellan växterna med barkmull, gammalt hö eller liknande. Gräsklipp är bra, det både gödslar och håller fukten. Alla växter ska ha hunnit etablera sig, nyplanterade lär inte klara sig.

I vandrande skugga frodas perennerna mycket länge utan vattning. Foto: Marianne Lindeborg

Trädgårdsägare och husbilsägare Marianne Lindeborg, MHCS 2850, söker alla vägar till lättskött trädgård. Foto: Owe Eklund

– Har du särskilt värdefulla växter kan du rotvattna dem genom ett jordspjut, rejält innan du åker, och täcka jorden runt dem. Du kan också ordna skugga genom att lägga över fiberduk eller ställa upp en vassmatta.

Kan vi reslystna odla några grönsaker?

– Ja, om man har lerjord. På sandjord är det svårt. Förodla plantorna så de är stora och väl rotade när du åker. Vattna rejält och täck med gräsklipp. Ungefär tre centimeter, blir det för tjockt kan det bli för tätt och ruttna.

– Perenna grönsaker klarar sig utan problem. Rabarber, vild rucola, gräslök. Ettåriga med djupare rotsystem som majs

Ogräset får inte en chans när perennerna täcker all jord. Foto: Marianne Lindeborg

och rotfrukter brukar också gå bra. De blir inte maximalt utvecklade men ger skörd.

– Nästa steg är att du installerar något självbevattningssystem för utomhusbruk.

Det finns olika typer, ett styrs av solen vilket är väldigt smart. Men systemet måste provas noga i förväg, så du vet att det ger lagom mycket.

Självbevattning och robotklippare

Siw Johansson, Tidaholm, är en av alla oss som delar växtintresse med husbilsintresse. Foto: Jan-Olof Lennartsson

Hos MHCS-medlemmarna Siw Johansson och Jan-Olof Lennartsson frodas både grönsaker och blommor i trädgården i Velinga, söder om Tidaholm.

– Det är inte så lätt med både husbil och trädgård, säger Siw. Vi hinner väl inte med att vårda trädgården som vi borde. Vi har lite hjälp av närboende barn men vill ju inte lasta på dem för mycket.

I trädgården står två växthus, det ena med tomater och paprika, det andra med bland annat pelargoner. Plantorna står på underbevattningsbrickor och en droppslang "svettas" automatiskt lagom med vatten till brickorna.

– De klarar sig bra några veckor i taget. Men det kan vara svårt att hinna få igång odlingen på försommaren, innan det är dags att fara iväg med husbilen. Här har vi zon 4-5 och det kan ge kalla och sena vårar.

Gräsmattan snaggas numera av en robotgräsklippare med gott resultat. Men annat kan bli lite eftersatt.

– Jag borde nog förenkla. Ha färre sommarblommor och mer perenner, ta bort rabatter. Vi får ta tag i så mycket när vi kommer hem, säger Siw.

MHCS årsmötesträff och årsmöte 2016

5/5 – 8/5

Plats: Bråvalla Flygplats Norrköping

GPS WGS84 58°37'5.3"N 16°7'29.5"E

Torsdag 5/5

Insläpp 10.00 – 13.00

Välkomstkaffe 13.00 – 14.00

Insläpp 14.00 – 19.00

Fredag 6/5

Kommer du idag, kontakta någon av träffvärdarna: Leffe 070-875 19 30, Lasse 076-14 888 66 eller Sune 076-108 82 08

Middag kl 18.30

Program: Ej ännu fastställt på grund av att mässan Hus på Hjul blev inställd. Vi jobbar på programmet och så fort det blir klart kommer information att finnas på hemsidan.

Lördag 7/5

Årsmöte kl 13.00.

OBS! Skriv ut årsmöteshandlingarna från hemsidan eller kontakta medlemservice för utskick.

Söndag 8/5

Hemfärd senast kl 15.00

Meny middag 6/5

Skaguntoast på handskalade räkor toppad med sikrom & flisad västerbottenost.
Citronstekt svenskt majsckylingbröst med färska primörgrönsaker, bakade småtomater, ört & vitvinssky samt parmesangratinerad potatisbakelse.

Kaffe & chokladbit

En 33 cl starköl/glas vin alt alkoholfritt ingår

Kontakt med träffvärdarna

Leffe Bengzon 070-875 19 30

Lasse Holmström 076-14 888 66

Sune Karlsson 076-108 82 08

Anmälan till årsmötesträffen och årsmötet

Träffavgiften är per bil: 345 kronor

Middagen 6/5 är per person: 420 kronor

Anmälan via hemsidan eller genom nedanstående blankett

Betalning till MHCS bg 308-1221 senast 15/4

Kommer du endast till årsmötet gäller även anmälan via hemsidan eller blanketten.

Namn:		MHCS:nr:	
Beräknar anlända datum:		Mobilnummer:	
	Antal	A-pris	Total
Deltar på årsmötet		0 kronor	
Träffavgift/fordon		345 kronor	
Middag 6/5		420 kronor	
Summa			

Klipp ur eller kopiera och skicka anmälan samt betala senast 2016-04-15

Anmälan skickas till:

Motor Home Club of Sweden
Renstiernasgatan 28

Box 413
116 31 Stockholm

Vid betalning ange årsmöte och ditt medlemsnummer

Vår tidigare ordförande Lasse Holmström var en av de uppskattade lärarna på Husbilsskolan.

Årets välbesökta Kistamässa

De två partner MHCS och Husbilen Test/Resa lade i år stort fokus på Husbilsskolan. Denna uppskattas av många besökare som får tillfälle att dryfta sina husbilsproblem. En del vill också ha tips inför ett byte och många får god hjälp inför köpet av den första husbilen.

Husbilsskolan upptog en stor och inbjudande plats på mässan.

Vår ordförande Bruno Riblom och chefredaktör Stefan Janeld konstaterade att Husbilsskolan åter igen var en succé.

Väg husbilen innan köp

Att väga in husbilen – ny som begagnad – innan du öppnar plånboken är att mota bekymmer i grind.

TEXT OCH FOTO: TOMMY PALM - 2832

Vår husbil ADRIA Sonic I 700SC som vi är mycket nöjda med.

Du slipper fundera på hur mycket du kan lasta och slipper överraskningar om du blir stoppad i en kontroll och måste väga husbilen. Fick själv uppleva lite obehagskänsla när vi kontrollvägde vår husbil, en ADRIA Sonic 2013 på vår tekniska träff i Hova i augusti. Vi hade undrat varför vår säljare av flera gånger påpekade att "ska ni inte väga upp bilen till 3 650 kilo" som var max för den i nyskick. Enligt registreringsbeviset var totalvikten 3 500 kilo, tjänstevikten 3 087 kilo, vilket gav en maxlast på 413 kilo. Gjorde ett överslag innan vi gjorde klart affären att det skulle räcka när vi bara var två personer i bilen.

Tog reda på vad extrautrustning vägde och lite extra som vi själva ville ha monterat på vagnen. Vi insåg att det skulle räcka och vi ville inte i betala ytterligare 5 – 6 000 kronor för uppvägningen. Klart vi blev lite fundersamma varför frågan ständigt dök upp vid kontakter. Nu i efterhand förstår

vi att återförsäljaren visste att vikten som stod i registreringsbeviset inte stämde med verkligheten.

Vikten av extrautrustningen tog vi reda på i manualer och av säljarna till utrustningen. Den bestod av markis, cykelhållare, antenn, TV-hållare, radio, solpanel, bodelsmattor inklusive förarplatsmatta, airbag, passagerare och ett par stödben. Räkade sedan in ytterligare några saker som skulle ingå i grundutrustningen såsom GPS, TV, brandsläckare plus några gummimattor.

Totalt vägde det 105 kilo.

I vår undersökning har jag hittat underlag till vad som ingår i tjänstevikt, lastvikt med mera från Husvagnsbranschens Riksförbund och Husbils katalogen.se. Här skiljer sig informationen åt vad det gäller vokabulären. Husvagnsbranschens Riksförbund skriver om husbilens tomvikt bland annat. Om alla parter använder sig av samma vokabulär när de pratar tjänste-

vikt, lastvikt och den totala vikten så blir livet lättare att leva. Har nedan utgått från Husbils katalogen.se där finns ett hjälpmedel för att bedöma vikter.

I dessa underlag framgår att i tjänstevikten (ingår i 3 087 kilo):

Förare 75 kilo

till 90 procent fyllda tankar dock ej avloppstank

En full gasolflaska P11

Verktygssats

Övriga vätskesystem till 100 procent typ spolarvätska, kylvätska oljor med mera.

I vår beräkning har vi sedan vägt in den grundutrustning (utöver de tillval) som i vårt fall är campingutrustning, klossar, elkablar, verktyg med mera som vi anser är nödvändig för en semesterresa. Vi har vägt och vågen stannade på 75 kilo.

Sedan räknar vi in den personliga utrustningen – sovutrustning, kläder, hygienutrustning, kläder, hushåll, apoteksvaror och mat & drycker, sammanlagt 80 kilo. Har hämtat lite från Husbils katalogen.se som hade lite schabloner för två personer i sin mall.

Dessutom en passagerare om 75 kilo + min förarvikt som överstiger den beräknade med 20 kilo.

Summering:

- Tjänstevikt	3 087 kilo
- Tillvalsutrustning	105 kilo
- Min beräknade grundutrustning.	75 kilo
- Personlig utrustning.	80 kilo
- Passagerarvikt + extra förarvikt	95 kilo

Totalt en vikt på 3 442 kilo alltså en lastvikt fullt lastad på 355 kilo. Med uträkningen kan vi också få med oss antingen ett par cyklar om 30 kilo eller ett par lika tunga golfbagar. Även om vi har en felmarginal på 10 procent borde den väga in under 3 500 kilo.

Vid vägningen i Hova hade vi en totalvikt på 3 649 kilo utan cyklar eller golfbagar. Nu har vi gått igenom all utrustning och har därigenom tagit bort "bra att ha grejer" om 40-50 kilo. Vår totalvikt hamnar då strax över 3 600 kilo. Vi har alltså åkt olagligt sedan vi köpte bilen ny 2013. Då kommer frågan vad vägde bilen utan våra tillvalsutrustningar, alltså den verkliga tjänstevikten? Ja inte den vikt som stod i registreringsbeviset i alla fall. Vår slutsats är: väg husbilen innan köpet och kontrollera vikten mot registreringsbeviset; det är trots allt du som ägare som bär ansvaret, inte fabrikanterna som har sina egna beräkningar för att göra vagnarna attraktiva med bra lastförmåga. Här borde våra importörer ställa krav på tillverkarna att tjänstevikterna stämmer med registreringsbevisen och om det är importören som sköter den detaljen borde de skämmas. Gör rätt saker rätt för att öka förtroendet. Tycker att en vägning alltid ska ingå vid en leverans av en ny eller begagnad husbil, vilket vi bör jobba för.

Uppvägning

Som en följd av detta måste vi nu väga upp bilen till 3 650 kilo för att klara oss i en kontroll. Jag hade i minnet den kostnad som vår återförsäljare i Eskilstuna angett, 5-6 000 kronor. Den servicefirma som vi använder för vår personbil är medlem i den auktoriserade kedjan BDS, en rikstäckande kedja som driver bildelsbutiker och bilverkstäder på 200 platser i Sverige. Vår BDS bygger om och inreder skåpbilar av olika fabrikat för olika företag. Efter ombyggnaden/inredningen måste bilen registreras om. Jag frågade ägaren hur han gjorde. Han hade en kontakt hos Bilprovvningsföretaget Besikta som hjälpte honom. Jag tog kontakt med honom. Vi pratade igenom tillvägagångssättet och kom fram till att jag behövde lite underlag från tillverkaren ADRIA. När jag ringde ADRIA i Tenhult fick jag beskedet att vända mig till en av deras auktoriserade återförsäljare. Eftersom vi bor i Motala tog jag kontakt med en återförsäljare i Östergötland.

Ringde upp en återförsäljare i grannstaden och hamnade hos en säljare som blev förvånad när jag nämnde att jag ville vika

upp min ADRIA Sonic från 3 500 kilo till 3 650 kilo. Finns det ADRIA Sonic med en tjänstevikt på 3 500? Han trodde inte på mig. Blev kopplad till bodelsverkstaden. Inga problem. Verkstadschefen skulle bara ringa till ADRIA i Tenhult med en förfrågan på vår bil. Han förslög att vi skulle lägga oss på 3 850 kilo, det kan gå igenom. Dagen därpå hade han fått klart att det gick bara att vika upp vår bil till max 3 650 kilo. Vi fick pris som omfattade ett intyg från ADRIA plus en ny tillverkarplåtskylt med de nya uppgifterna som skulle ersätta den gamla plåtskylten som satt popnitad i motorutrymmet. Kostnad 2 500 kronor plus registreringsavgift hos Besikta om ca 1 100 kronor. Alltså en totalkostnad på 3 600 kronor istället för de 5 - 6 000 kronor som åter-

försäljaren där vi köpte bilen ville ha. Att tänka på är att ny/omregistreringen måste ske i samband med påställningen av bilen i vår. Får alltså inte köra bilen innan den blivit omregistrerad. Observera att görs en uppvägning över 3 500 kilo måste husbilen besiktas varje år enligt dagens reglemente. Hoppas att ni som står inför att väga upp bilen fått lite tips på ett tillvägagångssätt som inte kostar multum.

Förhoppningsvis kör vi lagstadgat nästa år!

NMC:N POHJOISMAISET MATKAILUAUTOPÄIVÄT SUOMESSA 30.6—3.7.2016

JÄRJESTÄJÄNÄ: AUTOCARAVAN FINLAND RY

NMCs Nordiska Husbilsdagar i Finland 30.6.-3.7.2016
Arrangör : AutoCaravan Finland rf

Träffplats: Jämsänkoskis lägerområde: KotkanPesä
(Koskenpääntie 383, 42300 Jämsänkoski)
Träffen börjar: TORSDAGEN 30.6 kl 10.00 (Inkörning och parkering)
ACF önskar alla hjärtligt välkomna till NMCs träff!
Närmare program senare.

Bli medlem

i Motor Home Club of Sweden

Och tjäna 199 kronor!

MHCS är klubben som tar husbilslivet på allvar. Här byter vi erfarenheter om allt som hör till husbilslivet – på nätet, i vår medlemstidning och inte minst på våra träffar där man får tillfälle att lära känna andra husbilsåkare.

Inträdesavgiften är 100 kronor och årsavgiften är 275 kronor. Då ingår tidningen *Husbilen Resa*, värd 199 kronor, som kommer ut med fem nummer per år. Där finns vår medlemstidning *Bulletinen* som en separat bilaga.

Som medlem kan du köpa *Nordic Camper Guide* för 150 kronor. Denna guide ger dig mängder av ställplatser i hela Norden.

Vårt bankgiro är 308-1221

Betalar du från utlandet gäller:

SWIFT – adress HANDSESS

IBAN: SE04 6000 0000 0004 6388 1338

Adresser och telefonnummer

Motor Home Club of Sweden

Adress:

Motor Home Club of Sweden
Box 413
Renstiernas gata 28
116 31 Stockholm

Medlemsavgift: 275 kr.

Inträdesavgift: 100 kr.

Bankgiro: 308-1221

Du som betalar från utlandet

Swift-adress: HANDSESS

IBAN SE04 6000 0000 0004 6388 1338

Material till Bulletinen skickas till

Björn Genberg MHCS 1003

Smedstorp, 548 92 Hova

0762-51 54 58

bullemedredaktor@mhcs.nu

Frågor rörande hemsidan

Lasse Holmström MHCS 2325

076 14 88 866

hemsidan@mhcs.nu

Träffservice

Tommy och Margareta Karlsson MHCS 35

054-53 50 84 Tommy 070-399 18 28,

Margareta 070-594 76 53

traffservice@mhcs.nu

Ställplatsadministratörer

Lasse och Kerstin Norlin

021-560 33 eller 0707-61 42 18

lars@grindbo.se

Valberedningen

Charsten Nordin MHCS 1593

Hasse Rönnlöv MHCS 502

Björn Modin MHCS 983

Revisorer

Bertil Ragnarson MHCS 1268

bertil@ragnarson.net

Lennart Larsson MHCS 1307

070-936 96 67

lennart@husbilsresor.com

Revisorssuppleanter

Nils Walin MHCS 3002

Tfn: 016-12 25 22 eller 070-540 00 51

En post vakant.

MEDLEMSERVICE

Ingrid Törnqvist MHCS 903.

Telefontid onsdagar 18.30–21.00

Tfn: 070-268 72 67

kansli@mhcs.nu

Ingrid svarar på dina frågor avseende registrering, personuppgifter och relaterade frågor. Hon tar också emot beställning av medlemsmaterial. Vid andra ärenden vidarebefordrar hon dig till rätt person.

Medlemsanmälan

Sänd uppgifterna i detta formulär till:

Motor Home Club of Sweden

Box 413

Renstiernas gata 28

116 31 Stockholm

Eller gå in på vår hemsida www.mhcs.nu

Jag vill bli medlem i MHCS:

Namn:

Make/Maka/Sambo:

Postadress:

Postnr och ort:

Telefonnr:

Mobilnr:

E-post:

Födelseår:

Värvat av:

Barn under 20 år (Namn/Födelseår).....

Information om din husbil:

Reg.nr:

Fabrikat:

Chassi:

Årsmodell:

Längd:

Nya medlemmar

Per den 28 februari 2016

50, Mårtensson Kenneth, Monica, Lund
1635, Eklund Per, Anette, Stockholm
2916, Lundberg Susanne, Sjöberg Björn,
Enstaberg
3731, Carlsson Bertil, Sundstrand Lena,
Linköping
3732, Blixt Kurt, Marianne, Vadstena
3733, Melin Calle, Kicki, Lund
3735, Larsson Per-Arne, Rose-Marie,
Bjärnum
3736, Mellberg Jan, Klagstorp
3737, Westman Frank, Gunvor, Boden
3738, Karlsson Börje, Elisabet, Eskilstuna
3739, Karlsson Tommy, Söder Maria, Knivsta
3740, Wikman Lars, Eriksson Annica,
Stockholm
3741, Bergström Bengt Göran, Margareta,
Eslöv
3742, Kristensson Hans, Elisabeth, Stora
Höga
3743, Andersson Torsten, Gull-Britt, Eslöv
3744, Isaksson Kenneth, Anita, Holmsund
3745, Granberg Hans, Forsberg Carina,
Vännäs
3746, Ågevik Erik, Lindberg Kristina,
Vagnhärad
3747, Johansson Bertil, Ingela, Sjömarken
3748, Nilsson Nils-Gunnar, Tove-Britt,
Västerås
3749, Pöllänen Reijo, Lea, Göteborg
3750, Elgenstierna Kristina, Gytorp
3751, Gyhne Inger, Bo, Nykvarn
3752, Swanström Tommie, Ingegerd, Bleket
3753, Selander Sven, Strängnäs
3772, Nyberg Thomas, Eineman Gun,
Skebobruk

3773, Hallström Björn, Birgitta, Degerfors
3774, Emanuelsson Stefan, Kristina,
Hässelby
3775, Blankenburg Uno, Berit, Huddinge
3776, Isaksson Johan, Marianne, Haparanda
3777, Åkerblom Gunilla, Sune, Västerås
3778, Wallberg Rickard, Carina, Spånga
3779, Canerstam Ann-Christine, Roland,
Hässelby
3780, Engblom Hasse, Åsa, Västerås
3781, Broberg Tord, Inga, Torshälla
3782, Hallberg Lillemor, Moström Torgny,
Arvika
3783, Åmark Kalle, Wandö-Åmark Dodo,
Södertälje
3784, Elmvik Knut, Lena, Ekerö
3785, Ullgren Birgitta, Tommy, Eskilstuna
3786, Papmehl-Dufay Annika, Bengt,
Kopparberg
3787, Eriksson Ulla, Vallentuna
3788, Ekstrand Göran, Ulla, Örebro
3789, Persson Hans, Gunnel,
Skinnskatteberg
3790, Törnbom Mats, Kista
3791, Granström Mats, Ulla-Karin, Västerås
3792, Bosrup Håkan, Bibbi, Ekerö
3794, Sundell Roland, Annelie, Norrtälje
3795, Westergren Lennart, Gunilla, Valskog
3796, Bentén Anett, Roland, Bottby
3797, Tensén Yvonne, Lennart, Huddinge
3798, Svensson Lars, Marianne, Upplands
Väsby
3799, Fritzson Bo, Carina, Örebro
3800, Karlsson Gunnar, Inga-Lill, Uppsala
3801, Andersson Ulla, Jan, Vallentuna
3802, Engström Lars, Nordström Birgitta,
Skarpnäck

Vill du vara aktiv i MHCS

Har du synpunkter på styrelsens arbete?

Tycker du att det är viktigt att:

- arbeta för fler ställplatser
- ha gemensamma aktiviteter, till exempel träffar
- samarbeta med andra husbilsföreningar
- MHCS har en bra administration
- vi är en informativ förening

Vill du vara med och påverka och är beredd att ta ansvar? Och känna arbetsglädje med andra i ett ideellt arbete?

Har du:

- erfarenhet av administration och/eller IT
- social kompetens
- kreativ förmåga
- framför allt intresse för vår fritid på hjul?

Hör i så fall av dig till någon av oss i valberedningen.

Valberedningen söker ständigt ledamöter till styrelsen, ersättare och revisorer. Du kan föreslå dig själv eller någon annan medlem.

Tfn: 08-776 15 29
eller
070-894 42 83
e-post:
mhc.502@telia.com

Charsten Nordin
MHCS 1593
Tfn: 070-574 97 87
e-post: charsten@
mhcs.nu

Björn Modin
MHCS 983
Tfn: 08-623 19 86
070-765 348
e-post: fammodin@
hotmail.com

Nya rabatter

Bra rabatter genom nytt avtal med Däckteam

Klubben har slutit nytt avtal med företaget Däckteam, vilket ger robusta rabatter på däck, fälgar och service. På Bridgeston, Continental och Gislaved får du 35 procents rabatt och på Nokia 42 procent. För mer info kolla vår hemsida och närmaste verkstad hittar du på www.dackteam.se

Boka tidigt – få 35 procent rabatt

Finnlines erbjuder under perioden 1 juni – 31 augusti 35 procent rabatt på fordon upp till tolv meter mellan Kapellskär – Långnäs – Nådendal. Men du måste beställa 35 dagar innan avresa och detta kan endast bokas till och med 31 maj. Kolla detaljerna på www.finnlines.com

Bra rabatter!

Ett fyrtiotal företag ger oss medlemmar rabatter. Du finner samtliga rabatter på vår hemsida direkt i vänstra kolumnen. Du ska kunna visa upp giltigt medlemskort för att kunna utnyttja rabatterna.

ecoproducts ab

Ecoproducts AB

Ger oss medlemmar 1 000:- rabatt på el-cyklar.

Eckerölinjen

Medlemmar i MHCS erhåller fri personbiljett i samband med bokning av husbil eller husvagn med Eckerö Linjens M/S Eckerö till Åland.

Autostable

Du får tio procents rabatt vid motoroptimering.

TT Line

På dessa färjor får du minst tio procents rabatt.

Ny Mini-träff Vi välkomnar våren på Falbygden. Ålleberg 29 april – 1 maj 2016

Program för träffen:

Fredagen den 29 april.

Vi träffas under eftermiddagen på campingen Ålleberg. 18.00 dukar vi långbord ute eller inne i hyrd lokal jag kan beställa räkmackor á 80:- eller köttbullsmacka á 60:- från restaurangen

N 58.137099 E 13.608499

<http://www.allebergscafe.se>

Lördagen den 30 april.

Dagen ägnar vi till vad vi själva önskar kanske det kan bli en klurig tipspromenad.

Här finns norra Europas största segelflygmuseum som tyvärr är stängt men har vi tur finns någon där så vi kan bli guide.

Klockan 18.00 samlas vi i restaurangen för att äta en god middag. Eventuell blir det en brasa på kvällen.

Meny

Fläskfilé med champinjonsås och potatisgratäng eller

Lax med dillsås och kokt potatis.

Läsk/lättöl och kaffe på maten ingår.

Pris 160:-/person

Restaurangen har fullständiga rättigheter.

Söndagen den 1 maj.

Klockan 10.30 samlas vi och halar flaggan och avslutar mini-träffen.

Vi sätter en gräns vid 24 anmälda bilar.

Lika många som elplatser.

Kostnad:

Subventionerad campingavgift/dygn: 100:- inkl. el

Campingavgift, middag och räksmörgås betalas i restaurangen av var och en.

Lokalhyra samlar vi in en liten summa till under helgen.

Skicka anmälan via mail:

ingridtornqvist@telia.com

För och efternamn på samtliga deltagare.

Räksmörgås antal.

Köttbullsmacka antal.

Fläskfilé eller Lax.

MHCS-nummer.

Bostadsort.

Mobilnummer.

Senaste anmälningsdag är den 15 april.

Välkomna

önskar Lena MHCS 520 och Ingrid MHCS 903

Husbilsträff Valborgsmässoafton Kåseberga 30 april – 1 maj 2016

Kåseberga ligger mellan Ystad – Simrishamn längs kusten.

Nu är det snart dags att packa husbilen och åka till Kåseberga. För en del kanske första turen för säsongen. Fjärde året för denna omtyckta träff. Bjud in dina vänner, vi bjuder in våra.

Några hundratal meter från vår uppställningsplats ligger ett av Sveriges största turistmål Ales Stenar. Kåseberga hamn är också väl värt ett besök.

Plats: Kåseberga IF's uppställningsplats för husbilar, vid infarten till Kåseberga. Uppställningen sker på gräs, tillgång till toaletter, dusch och vatten. Ingen el eller latrintömning. Eventuell förlängning med extra nätter får var och en ta med Kåseberga IF:s representant.

Pris per bil 400:-, i avgiften ingår: ställplatsavgift, lokalhyra för 2 personer 1 natt, välkomstdrink, frallor, grillkorv med tillbehör, dricka och avslutningskaffe med kakor.

Prel. Program: Samkväm – bål – dans – föredrag – tipsrunda m.m.

Anmälan sker senast 12:e april och är bindande. Ange namn, adress, mobil-tel, email och bilens registreringsnummer vid anmälan. Betalning oss tillhanda senast 15:e april. Först till kvarn gäller. OBS Max 40 fordon.

Deltagarlista skickas via email till alla som anmält och betalt senast 15:e april. Alla kan komma, inget krav på medlemskap i någon klubb. Betalar gör ni efter information vid anmälan.

Anmälan till Ewe 0705-29 24 41, 044-22 94 84, sm7bhm@telia.com

Välkomna till Kåseberga och Skånes sydkust. Har ni frågor, RING!.

Ewe o Carina Håkansson, 0705-29 24 41, 044-22 94 84 MHCS 3024

Leif o Saga Salomonsson, 0738-22 94 33, 044-22 94 33 MHCS 284

Träfflista 2016

Tolv träffar och en resa är hittills planerade för 2016.

1. Miniträff i Falbygden 29 april – 1 maj
2. Valborgsmässoafton i Kåseberg 30 april – 1 maj
3. MHCS Årsmötesträff i Norrköping 5 – 8 maj
4. Tydingesjöträffen 5 – 8 maj
5. Nordisk Träff i Finland 30 juni – 3 juli
6. Sommarträff på Tyllsnäs (Borlänge) 7 – 10 juli
7. Husbilsresa i norra Sverige 27/7 - 13/8 - Fulltecknad
8. Teknisk träff i Hova 19 – 21 augusti
9. Kräftskiva på Adelsö 19 – 21 augusti – Under planering
10. Hönsalottas museum i Boda 2- 4 september
11. Golfträff i Vadstena 5 – 7 september
12. MHCS träff på Elmia 7 – 11 september - Under planering
13. Tågarps höstfest 23 – 25 september

Tydingesjöträffen 2016

5 till 8 maj 2016

Välkomna till Årets gemensamma husbilsträff vid Tydingesjöns Nöjesplats

Onsdag / Torsdag

Ni kommer när Ni har möjlighet, Vi tar emot er när Ni än kommer.

På torsdagen från kl 15.00 går vi en tipspromenad med start från Delfinbussen, efter tipsrundan är det dags för en sillamacka /korv i silla ludan.

Från kl 17 är det den återkommande MC träff på området.

Kl ca 18 Samlas vi för gemensam måltid, då är även grillen tänd.

Fredag

Kl 9.00-10.00 kaffe och fralla i kafeterian.

Kl 17.00 Middag i danslokalen. (Medtag egen dricka)

Prisutdelning tipsrundan.

Kl 20.00 Dans till dansvänlig orkester tillsammans med Nöjesplatsens övriga gäster.

Lördag

Kl 9.00-10.00 Kaffe och fralla i kafeterian.

Kl 10.00 Utflykt, (ej bestämd)

Kl ca 18 Samlas vi för gemensam måltid, då är även grillen tänd.

Hela dagen är det loppis både inne och ute vid dansbanan.

Söndag

Kl 9.00-10.00 kaffe och fralla i kaffeterian.

Vi tar adjö av varandra och avslutar för denna gången.

På platsen finns kiosk, fiske, minigolf, gasol, båtar till uthyrning samt en vacker badplats.

Möjligheten finns att hyra cykel med kaffekorg.

Tillgång finns också till toalett, dusch, vatten, latrintömning.

Ett fåtal elplatser finnes, till en extra kostnad av 50 kronor per dygn, elen betalas tillsammans med anmälningsavgiften.

Priset för alla 4 dagarna är: vuxen 540 kronor och barn under 12 år 200 kronor.

I detta ingår camping med 3 frukostar, dans med supé och nat-takorv, tipsrunda med sillamacka/korv.

OBS! För att alla skall få plats på "vårt" område har vi begränsat deltagarantalet till 50 fordon.

Anmälan, som är bindande, senast den 4 april 2016. Senaste inbetalning 11 april 2016 till bankgiro 5464-9017 Glöm ej att skriva Ert/Era namn och medlemsnr på nbetalningsavin.

Vägbeskrivning: Hässleholm-Broby (väg 119) skyltat Tydingesjön.

Kristianstad-Växjö (väg 19) vid Broby skyltat Tydingesjön.

Välkomna att anmäla er till

Ango Pedersen MHC 2625 Tel 044-41443 mobil 070-2145707

Detta gäller även våra Danska vänner, Svenskt tele nr 004644-41443

HBV are anmäler sig till

Eva och Magnus Stjernqvist HBV 57 mobil 070-2090451

Bulletinen Tekniska Råd inbjuder till

Teknisk Träff I Hova Hantverkshus 19-21 augusti 2016

Kom och lär dig massor om husbilar och husbilslivet!

Programmet utarbetas i detalj under våren
men kommer att innehålla följande komponenter.

Tekniskt teoriblock

Frågestund och dialog

Visning av förbättringar i husbilar

Vägning av bilar och värmekamera för
överhettade kablar.

Vilken brandsläckare är bäst? - demonstration

Lackförsegling

Antalet är satt till 30 ekipage. Anmäl dig i god tid! Först till kvarn gäller. Preliminär avgift är 150 kronor per deltagare, i vilken ingår middag och kaffe. Anmälan kan göras till b.genberg@hotmail.com Mer detaljer i följande nummer av Bulletinen och på hemsidan.

Träff på Adelsö 19-21 augusti 2016

Kom till Mälareöarna och vackra Adelsö för årets kräftska.

Vi är nu i färd med att planera för årets kräftska och mer information kommer på hemsidan och i nästa nummer av Bulletinen.

Antalet bilar är maximerat till 30 och du kan boka din plats redan nu genom att ringa till Anette på 0709 56 16 02.

Välkomna!

Inbjudan till sommarträff på Tyllsnäs camping den 7–10 juli 2016

Tyllsnäs camping ligger i det natursköna Dalarna strax utanför Borlänge. Möjlighet till fiske och bad. Kanotuthyrning finns. Gå gärna in på hemsidan, www.tyllsnas.se/

Preliminärt program inför träffen.

Torsdagen: 7/7

Vi checkar in på området, strövar runt bland våra fordon och bara umgås och har det trevligt. Inga aktiviteter är planerade denna dag utan ni får sysselsätta er själva och bekanta er med campingens utbud. Vi grillar på kvällen och kanske ett gemensamt långbord uppstår.

Fredag: 8/7

För de som är intresserade av en rundtur i omgivningen så går det en busstur kl. 13.00 runt sjön Runn som är Dalarnas näst största sjö och vi gör ett uppehåll vid Birgittagården som är ett Nunnekloster som ligger på en udde i sjön. Där fikar vi med hembakade kakor och hembakat bröd. Vi kan vandra runt på udden och njuta i ett förhoppningsvis underbart väder. Vi är tillbaka på vår camp ca 16.30. Vi grillar och myser på kvällen och kanske ett gemensamt långbord uppstår.

Lördag: 8/7

Kanske sovrmorgon för en del men kl. 10.00 så startar tipspromenaden. Vi går en slinga och försöker gnugga våra geniknölar. Kl. 18.00 Inkvarterar vi oss i restaurangen för de som beställt mat för kvällen. Vi har även tillgång till restaurangen efter måltidens slut, så efter att måltiden är avslutad så kan vi fortsätta inne i lokalen. Kl. 19.30 Samlas vi alla i restauranglokalen för att fortsätta kvällen gemensamt. Vi kan ta med våra egna medhavda godsaker dit. (Ost, kex, vin eller vad ni vill ha med er). Prisutdelning för tipspromenaden.

Söndag: 9/7

Avresedag, vi bryter upp från Tyllsnäs, vissa kanske stannar längre.

Hjärtligt välkomna till Dalarna hälsar

Egon & Gunnel MHC 849

Lite kostnader och Information.

Meny inför kvällen.

Restaurangen erbjuder både kött och fisk, Alt: Kött: Grillspett med fläskfilé, kyckling och biff. Serveras med tsatsiki samt klyftpotatis. Alt: Fisk: Torskrygg med purjolök, morot, champinjon, tomat inbakat i foliepaket serveras med potatis. Till detta ingår bordsdryck, sallad och bröd. Kaffé med kaka. För vegetarisk kost, glutenallergi eller annan allergi, meddela detta vid anmälan så fixar kocken detta. OBS! Ta med egen dryck av valfritt slag.

Träffavgift för de som beställt mat på kvällen.

Restaurangkostnad, mat och lokalhyra natten lång 250: -/ person, barn ej 13 år fyllda 100: - Träffavgift för de som endast kommer på träffen. Tillgång till lokalen och gemensamt umgänge natten lång. 100: -/ person, barn gratis.

Campingavgift för helgen 600: - inkl. el

Om några vill komma tidigare eller kanske stanna kvar längre på Campingens så gäller samma campingavgift 200: - ink el per dygn men tag kontakt med campingvärderna när ni anländer så de

blir informerade om era planer.

Guidad rundtur runt sjön Runn med besök på kloster inkl. fika. 150: -/person. Barn under 13 gratis. (Under förutsättning att minst 20 personer anmäler sig) Visa ert intresse med namn och MHC eller HBV nr så jag kan boka buss och fika.

Anmälan helst i samband med bokningen av träffen dock senast den 24/6 för att säkerställa att vi blir tillräckligt många. Betalning till detta vid avfärd.

Campingavgiften, träffavgift eller träffavgift med restaurangkostnad betalas senast på nationaldagen 6/6 på bankgiro 997-0344 Tyllsnäs Udde AB

OBS! Glöm inte att uppge namn och medlems nr. MHC eller HBV. Antal personer och matalternativ till restaurangen samt bussturen. Vi har inget begränsat ekipageantal, men vi har tillgång till ca: 70 st. elplatser.

Låter detta intressant? Anmäl snarast eller visa intresse på antingen mail eller telefon till Egon Jansson MHC 849 tele 0240-791 51 mobil 070-338 81 14 e-post egon.jansson@telia.com Funderar ni över något så slå gärna en signal.

VÄLKOMNA TILL TYLLSNÄS

Välkomna till vår Golfträff 5-7 september 2016

Plats: Vadstena Golfklubb GPS:

N 58 25 13 E 14 53 53 (58.42017, 14.89794)

Vi välkomnar er till vår första Golfträff. Ta med era golfande vänner för en trevlig start och förhoppningsvis återkommande träffar.

Måndag 5/9 ankomst

Vi tar emot från ca kl. 10.00. Ni har då möjlighet att spela ett inspelsvarv. Bra om ni bokar detta innan ankomst till kansliet, 0143-124 40, kansli@vadstenagk.nu Se även www.vadstenagk.nu Restaurang, kansli och Golfshopp är öppen (8-16 vardagar i sept.)

Tisdag 6/9

Golftävling med start kl. 9.00-11.00. Vi spelar bästboll 18 hål. För er som inte är så tävlingsinriktade, kom ihåg att det bara är ett spel för att umgås och ha trevligt. Alla kan vara med oavsett hcp. Gemensam middag med start ca 16.00-17.00. Även för medföljande. Vi diskuterar framtida liknande arrangemang, umgås och har trevligt. I anslutning till ställplatsen finns löpspår och ett nybyggt utegym.

Onsdag avfärd 7/9

De som vill stanna längre kan bekanta sig med Vadstena, en av Sveriges finaste kulturstäder.

Övrigt Middagsmeny på restaurang Gastro 19: Mörbräserverad Karré toppad med örter & cheddar, mustig vinägersky, rökt majonnäs och picklade höstgrönsaker. Inkl. salladsbuffé, smör, hembakt bröd, bordsvatten & något sött. Restaurangen har fullständiga rättigheter. Kostnad för deltagare i golftävlingen 500 kr/st. då ingår greenfee, middag och en liten peng till ett litet prisbord. För medföljande som deltar i middagen 140 kr/st. Inspelsvarv rabatteras till 300 kr utan golfhäfte och 190 kr med golfhäfte. Betalas på plats till kansliet. Klubben har även en gratis 6-håls kortbana. Ställplatspris 100 kr/natt med eller utan el. Vi har 8 elplatser, kan vid behov utökas till 16. WC, dusch (öppet 6.00-23.00), dricksvatten, ej latrintömning. Minimum 20 anmälda spelare för att genomföra arrangemanget. Max antal husbilar 50 st. Bindande anmälan senast 25 juli via mail till palmtommy@gmail.com. Ange: Antal personer med namn, medl.nr, adress, mobil-tel, email, bilens regnr. Golf-ID för de som ska delta i golfen. Ange medföljande som önskar delta i middagen men ej på golfen. Önskas någon annan mat pga. allergier eller liknande anges detta. Ange önskemål om el till ställplatsen (först till kvarn gäller). Ställplatsen finns med i vår ställplatslista. Skriv in även summan som ska betalas så underlättar det vår administration.

Den totala kostnaden skall sättas in på konto i Nordea: 3079 01 84125 **senast 2 augusti**. Glöm EJ att ange Ert/Era namn och medl.nr på inbetalningen. Är ni medföljande golfare ange med vem för att underlätta det administrativa.

Vi mailar ut deltagarlista till alla som anmält och betalt senast den 2 augusti.

Välkomna till Vadstenas fina golfbana. Tommy & Inger Palm (2832) och Vadstena GK Har ni ytterligare frågor maila palmtommy@gmail.com eller ring 0708 201 240

Träff på Hönsalottas luffarmuseum

2-4 september 2016

N 56°43'409 E15°40'524

Välkomna till en trevlig träff i Boda helgen före Elmia.

Program

Fredag: Ankomst till Boda camping under dagen. Kl.18.00 samlas vi vid luffarmuseet (ca 450 m promenad) för en visning av museet. Vi får bland annat veta en hel del om glas och luffare. Därefter äter vi en luffarmacka, (sill och äggmacka). Serveringen har fullständiga rättigheter. Alkoholfri dryck ingår, starkare drycker betalar var och en. Efter maten blir det underhållning.

Lördag: Dagen spenderas på egen hand, fin natur finns i Boda. Vid vackert väder kan lek och spel utomhus rekommenderas.

Kl 18.00 samlas vi för ännu en trevlig kväll med musikunderhållning och luffarbuffé i museet. Buffén består av svensk (småländsk) husmanskost och ostkaka till efterrätt. En överraskning har också utlovats!

Gå gärna in på hemsidan www.luffarmuseum.se för mer upplysningar, men det måste upplevas i verkligheten, för det går inte att beskriva hur trevligt det är.

Museum, mat, underhållning och guidning kostar 400:- per person och campingen 100 kr per bil och natt. El ingår.

Campingavgift, 200:- per bil, och träffen, 400:- per person betalas till bankkonto SEB 5170 29 658 05, senast 5 augusti 2016.

Anmälan till: Eva Olofsson och Karl-Henrik Larsson, mail: karlhenrik.larsson@gmail.com före 5 augusti. Ange namn på de som kommer och medlemsnummer. Upplysningar på tel 0705593464 Antalet deltagare är maximerat till 25 bilar. Anmälan är bindande.

Välkomna!

Tågarps Höstfest

23-25 september 2016

Fredag 23/9

12 00 Insläpp

18.30 Kyckling i ugn med grönsallad och potatis. Tag med egen dricka. Kaffe och kaka. Dans till Tommy's CD

Lördag 24/9

14.00 Tommy's tipspromenad, därefter serveras hamburgare med tillbehör.

18.30 Ärtsoppa med fläsk, smörbröd och ost. Tag med egen dricka. Plättar med sylt och grädd. Kaffe och kaka.

Lotteri, därefter dansar vi till Tommy's CD

Söndag 25/9

Hemgång

Tillgång till toalett under tiden 07.00-01.00. Dusch saknas. Avgiften är 325 kronor per person. Anmälan till Gunsan och Conny på telefon: 0708-911 925 eller 0768-784 326. Efter den 10 september är anmälan bindande.

Välkomna!

Art: 10

Art: 20

Art: 27

Art: 31

Art: 38

Art: 39

Nedanstående klubbmaterial kan beställas av MHCS medlemmar. Beställning via mail, telefon eller brev till medlemservice:

Art: 10	Nordisk Motor Caravan 180 x 155 mm	25:-
Art: 20	Keps	50:-
Art: 27	Nyckelband	20:-
Art: 31	Bildekal med nr självhäftande baksida	30:-
Art: 34	Bildekal med nr inplastad	20:-
Art: 38	MHCS dekal blå text 800mm	60:-
Art: 39	MHCS glasunderlägg 2-pack	50:-
Art: 42	Ansvarsdekaler 152 x 120 mm	20:-
Art: 43	Oval MHCS - dekal 90 x 72 mm	20:-
Art: 45	Husbilen Test dokument CD/DVD	50:-
Art: 46	Nordic Camper Guide	150:-
Art: 47	Flaggspele	150:-
Art: 48	Ficklampa	20:-
Art: 49	MHCS streamer 30cm blå	40:-
Art: 50	Dekal med upphöjd yta 90x70mm	30:-
Art: 51	Dekal med upphöjd yta 130x105mm	45:-
Art: 52	MHCS streamer 30 cm silver	40:-
Art: 53	MHCS streamer 30 cm antrasit	40:-
Art: 54	Nytt medlemskort	50:-

Art: 54

Art: 50

Art: 48

Art: 47

Art: 42

100% HUSBIL

Vi späder inte ut innehållet med husvagnar,
resmål, korsord eller annat ovidkommande.

Vi fyller sidorna med sådant som den
husbilsintresserade har glädje och nytta av läsa.

Tester, nyhetsreportage, prylar, gör-det-själv,
konstruktionsteknik, marknadsöversikter.
Sedan starten 2008 har vi etablerat oss som den
ledande husbilstidningen i Sverige.

Prenumeration köper du enklast på:
husbilentest.prenservice.se (ej [www.](http://www.husbilentest.se))

GoCamp & WeCamp...
...är unika tillbehör för husbil
och husvagn. Finns endast
hos din KAMA-handlare!

Isabella Villa 550 / 650

Isabella Villa är ett komplett och flexibelt alternativ för den som vill ha förtältet uppställt året runt. Genom att kombinera olika sektioner kan man själv "skräddarsy" Isabella Villa efter egna önskemål. Tillverkas i två olika bredder, 550 och 650 cm, med ett djup på 300 cm. Passar, i standardutförande, husbilar med maximal höjd av 265 cm.

KAMA förtält passar alla campare!

ONEby melaminservis

16 delars servis ONEby i 100% melamin bestående av:
2 x 4 st tallrikar, 4 frukostskålar och
4 st muggar. Servisen håller hög
kvalitet och tål maskindisk.
Dessutom kan du
köpa separat:
skålar (2-pack) och
Caffe latte mugg (4-pack).

ONEby

GoCamp

wecamp

Nya katalogen 2016 med 300 sidor
tillbehör finns hos din KAMA-handlare!

Handla tillbehör via KAMA
Order To Store (OTS)
Enklare kan det inte bli!
Se KAMAs hemsida.

KAMA
FRITID

